

СХВАЛЕНО

**Протокол засідання педагогічної ради
Іванковецького ліцею Дунаєвської міської ради
29.08.2023 № 1**

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ директора Іванковецького ліцею
Дунаєвської міської ради
29.08.2023 № 90**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ІВАНКОВЕЦЬКОГО ЛІЦЕЮ ДУНАЄВЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2023-2024 Н.Р.

СТРУКТУРА

ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

- I. Загальні положення**
- II. Організація освітнього процесу**
- III. Ключові компетентності**
- IV. Наскрізні лінії**
- V. Освітні галузі**
- VI. Форми організації освітнього процесу**
- VII. Інструментарій оцінювання**
- VIII. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти**
- IX. Перелік навчальних програм**
- X. Додатки**

Інформаційна довідка

Повна назва закладу – Іванковецький ліцей

Дунаєвецької міської ради Хмельницької області

Юридична адреса – Україна, Хмельницька область,
с. Іванківці, 32462,
Вулиця Шкільна, 13

Ліцензований обсяг прийому – 250 осіб

Мова навчання – українська

Директор ліцею – Поворознюк Анастасія Юріївна

Свою діяльність Іванковецька ЗОШ I-III ступенів розпочала з вересня 1981 року.

У ліцеї навчається – 205 учнів

Початкова школа		Основана школа		Старша школа	
1-4 класи		5-9 класи		10-11 класи	
К-сть класів	К-сть учнів	К-сть класів	К-сть учнів	К-сть класів	К-сть учнів
4	71	5	101	2	33
Усього класів: 11					
Усього учнів: 205					
Середня наповнюваність: 18,6					

Заклад здійснює освітній процес за очною формою навчання.

Порядок зарахування, відрахування, переведення учнів до Закладу здійснюється згідно чинного законодавства України. Відповідно до заяв, поданих батьками або особами, які їх замінюють.

Індивідуальне навчання (педагогічний патронаж) у закладі організовуються відповідно Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 року за № 184/28314 (зі змінами). У Закладі створюються умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей. Особам з особливими освітніми потребами надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

За потреби Заклад може надавати освітні послуги за дистанційною формою навчання за допомогою інформаційних ресурсів, таких як Classroom, освітні платформи Google та інші.

I.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Перелік нормативних документів щодо організації діяльності Іванковецького ліцею на 2023-2024 навчальний рік

Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти в 2023/2024 навчальному році здійснюватиметься відповідно до:

Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

До **Постанови КМУ від 28.07.2023 №782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»** 2023/2024 навчальний рік розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення **Концепції** реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «**Нова українська школа**» на період до 2029 року»;

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394 зі змінами згідно Наказу МОЗ від 01.08.2022 № 1371; Постанови Кабінету Міністрів України №782 від 28 липня 2023 року «про початок навчального року під час воєнного стану в Україні; Наказу МОНУ №563 від 15.05.2023 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;

Листа Міністерства освіти і науки України м. Київ. від **16 серпня 2023 р. № 1/12186-23**. Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної освіти.

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);

на рівні базової середньої освіти: в 5-6 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898);

в 7 – 9 класах – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392).

Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти – *на рівні початкової освіти:*

Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),
на рівні базової середньої освіти:

у 5-6 класах – Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235),

у 7 – 9 класах – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405);

на рівні профільної середньої освіти – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами);

Наказів Міністерства освіти і науки України:

від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»,

від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами);

Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518;

Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314, *зі змінами згідно наказу МОН України; Наказ* від 15.02.2023 № 165;

Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224);

Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р за № 564/32016;

Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі в закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році *на рівні базової, профільної середньої освіти (5 – 11 класи)* рекомендовані

такі навчальні програми:

5-6 клас – модельні навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам);
Наказом МОН № 883 від 24.07.2023 року «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти»

7 – 9 класи

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);
- навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам»;

10 – 11 класи

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);
- навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам». Перелік навчальної літератури та навчальних програм, що мають грифи «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», «Схвалено для використання в освітньому процесі» або висновок «Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах» (далі – Перелік), постійно оновлюється і доступний на офіційному вебсайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

Відповідно до Порядку надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам (далі – Порядок), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 20 липня 2020 р. № 931, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 жовтня 2020 р. за № 1119/35402, зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки від 08 листопада 2021 р. № 1203, гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» надається модельним навчальним програмам. Навчальним програмам, розробленим не на основі модельних навчальних програм, навчальним програмам з позашкільної освіти надається гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі». Навчальні програми, розроблені на основі модельних навчальних програм, згідно із Законом України «Про

повну загальну середню освіту» (пункт 8 частини першої статті 1), затверджується педагогічною радою закладу освіти.

Для реалізації варіативної складової навчальних планів на підставі рішення педагогічної ради заклад освіти може використовувати в освітньому процесі навчальні програми факультативів та курсів за вибором, які раніше мали відповідний гриф МОН і були включені до Переліків навчальної літератури та навчальних програм у попередні роки.

2. Структура навчального року

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» (далі – Постанова) в закладах загальної середньої освіти 2023/2024 навчальний рік триватиме з 1 вересня 2023 року до 28 червня 2024 року. Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої

діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. 2023/2024 навчальний рік може тривати більше або менше 175 днів.

Тривалість та структура навчального року визначається закладом освіти з урахуванням навчального часу на проведення державної підсумкової атестації, навчальної практики, додаткових консультацій для усунення прогалин у навчанні, навчально-польових занять/зборів і навчально-тренувальних занять предмета «Захист України», інших форм організації освітнього процесу, визначених освітньою програмою закладу освіти. Педагогічною радою закладу освіти визначаються також тривалість навчального тижня (п'ять днів).

Навчальний рік розпочинається з 01.09.2023р. та закінчується 31.05.2024р.

перший семестр з 01 вересня по 29 грудня 2023 року;

другий семестр з 15 січня по 31 травня 2024 року;

осінні канікули з 23 по 29 жовтня 2023 року;

зимові канікули з 30 грудня 2023 року по 14 січня 2024 року;

весняні канікули з 25 березня по 31 березня 2024 року.

Останній дзвоник провести 31.05.2024р.

У закладах освіти щоденно о 9 годині 00 хвилин має проводитись загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі.

Організація освітнього процесу здійснюється за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими. Таке поєднання можливе, зокрема, для різного виду занять (практичні, лабораторні заняття проводяться в очному режимі, лекційні – в дистанційному). Або для різних класів: один клас навчається очно, інший – дистанційно в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі. При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти.

Заклад освіти може організовувати освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. Також, в очному режимі.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в кожному населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть обрати індивідуальний графік навчання, або перевести дитину на екстернатну або сімейну форму навчання.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті. Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року».

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1 години у 3 – 5 класах, 1,5 години у 6 – 9 класах, 2 години - у 10-11(12) класах. Учні 1-2 класів не рекомендуються обов'язкові завдання для самопідготовки у позанавчальний час.

**Навчальні плани,
за якими працюватиме Іванковецький ліцей
Дунаєвецької міської ради Хмельницької області у 2023-2024 н.р.**

- о Типової освітньої програми для 1,2 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року № 743 (додаток 1);;
- о Типової освітньої програми для 3,4 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 року № 743 (додаток 2);
- о Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021р. № 235;(додаток 3)
- о Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (Таблиця 10), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. № 405 (додаток 4);
- о Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (Таблиця 1), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. № 405 (додаток 5);
- о Типової освітньої програми для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти III ступеня (Таблиця 2), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 у редакції наказу МОНУ від 28.11.2019 № 1493 зі змінами (додаток 6).

I СТУПЕНЬ

Навчальні плани, за якими працюватиме Іванковецький ліцей I ступеню Дунаєвецької міської ради Хмельницької області у 2022-2023 н.р.

- о Типової освітньої програми для 1,2 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022року № 743 (додаток 1);;
- о Типової освітньої програми для 3,4 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022року № 743 (додаток 2);

Додаток 1

Складений відповідно до Типової освітньої програми для 1-2 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 № 743

Навчальний план для 1, 2 класів

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень		Разом
		1 клас	2 клас	
Інваріантний складник				
Мовно-літературна, у тому числі:				
Українська мова і література	Українська мова і літературне читання	7+1	7+1	16
Іншомовна	Англійська мова	2	3	5
Математична	Математика	4	4	8
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3	6
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	2
Інформатична	Інформатика	-	1	1
Мистецька	Мистецтво	2	2	4
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	6
Усього		23	25	48
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	2
Загальнорічна кількість навчальних годин		23/ 805	25/ 875	48/ 1680
Гранично-допустиме тижневе/річне навантаження учня		20/ 700	22/ 770	42/ 1470
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету		23/ 805	25/ 875	48/ 1680

--	--	--	--

Додаток 2

Складений відповідно до Типової освітньої програми для 3-4 класів, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко, затвердженої наказом МОН України від 12.08.2022 року № 743-22

Навчальний план для 3,4 класів

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень		Разом
Мовно-літературна, у тому числі:		10	10	
Українська мова і література	Українська мова і літературне читання	7	7	14
Іноземна мова	Англійська мова	3	3	6
Математична	Математика	5	5	10
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3	6
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	2
Інформатична	Інформатика	1	1	2
Мистецька	Мистецтво	2	2	4
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	6
Усього		25	25	50
Варіативний складник				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				
Загальнорічна кількість навчальних годин		25	25	50
Гранично-допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учня		23/805	23/805	46/1610

III. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

До ключових компетентностей здобувачів освіти 1-4 класів належать:

- 1) **вільне володіння державною мовою**, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) **здатність спілкуватися рідною** (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) **математична компетентність**, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) **компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій**, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) **інноваційність**, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) **екологічна компетентність**, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) **інформаційно-комунікаційна компетентність**, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) **навчання впродовж життя**, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) **громадянські та соціальні компетентності**, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях,

пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Ключові компетентності здобувачів освіти 5-11-х класів (постанова КМУ від 23 листопада 2011 р. № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 7 серпня 2013 р. № 538)

До ключових компетентностей здобувачів освіти 5-11 класів належать:

1) громадянська компетентність - здатність учня активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;

2) діяльнісний підхід - спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток умінь і навичок особистості, застосування на практиці здобутих знань з різних навчальних предметів, успішну адаптацію людини в соціумі, професійну самореалізацію, формування здібностей до колективної діяльності та самоосвіти;

3) загальнокультурна компетентність - здатність учня аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;

4) здоров'язбережувальна компетентність - здатність учня застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей;

5) інформаційно-комунікаційна компетентність - здатність учня використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань;

6) ключова компетентність - спеціально структурований комплекс характеристик (якостей) особистості, що дає можливість їй ефективно діяти у різних сферах життєдіяльності і належить до загальногалузевого змісту освітніх стандартів;

7) ключова компетенція - певний рівень знань, умінь, навичок, ставлень, які можна застосувати у сфері діяльності людини;

8) компетентнісний підхід - спрямованість навчально-виховного процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані ключова, загальнопредметна і предметна (галузева) компетентності;

9) компетентність - набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, що складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці;

- 10) **компетенція** - суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини;
- 11) **комунікативна компетентність** - здатність особистості застосовувати у конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;
- 12) **міжпредметна естетична компетентність** - здатність виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтва;
- 13) **міжпредметна компетентність** - здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і освітніх галузей;
- 14) **навчальна програма** - нормативний документ, що конкретизує для кожного класу визначені цим Державним стандартом результати навчання відповідно до освітньої галузі або її складової, деталізує навчальний зміст, у результаті засвоєння якого такі результати досягаються, а також містить рекомендації щодо виявлення та оцінювання результатів навчання;
- 15) **особистісно зорієнтований підхід** - спрямованість навчально-виховного процесу на взаємодію і плідний розвиток особистості педагога та його учнів на основі рівності у спілкуванні та партнерства у навчанні;
- 16) **предметна (галузева) компетентність** - набутий учнями у процесі навчання досвід специфічної для певного предмета діяльності, пов'язаної із засвоєнням, розумінням і застосуванням нових знань;
- 17) **предметна компетенція** - сукупність знань, умінь та характерних рис у межах змісту конкретного предмета, необхідних для виконання учнями певних дій з метою розв'язання навчальних проблем, задач, ситуацій;
- 18) **предметна мистецька компетентність** - здатність до розуміння і творчого самовираження у сфері музичного, образотворчого та інших видів мистецтва, що формується під час сприймання творів таких видів мистецтва і їх практичного опанування;
- 19) **проектно-технологічна компетентність** - здатність учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності;
- 20) **соціальна компетентність** - здатність особистості продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

IV. НАСКРІЗНІ ЛІНІЇ

Наскрізні вміння здобувачів освіти Нової української школи

Назва наскрізної лінії	Як реалізується певна наскрізна лінія
------------------------	---------------------------------------

Змістова лінія «Взаємодіємо усно»	Учень з увагою <i>сприймає</i> усні репліки співрозмовника, <i>доречно реагує</i> на них; <i>виконує</i> навчальні та ігрові дії відповідно до прослуханої інструкції; <i>слухає й розуміє</i> коротке монологічне висловлення; <i>відповідає на запитання</i> за змістом прослуханого (<i>хто? що? де? коли? як?</i>); <i>розповідає</i>, про що мовиться в тексті, який прослуховувався; <i>ділиться</i> своїми почуттями та емоціями від почутого; <i>розповідає</i>, що зацікавило в усному повідомленні; <i>відтворює</i> по ролях (з учнями або вчителем) діалог із прослуханих казок, розповідей; <i>вступає</i> в діалог на теми, які викликають зацікавлення; <i>самостійно формулює</i> репліки (запитання) до співрозмовника за змістом попередньо підготовленої короткої бесіди на добре знайому тему; <i>уважно слухає</i> співрозмовника й <i>адекватно відповідає</i> на його запитання; <i>користується</i> формулами мовленнєвого етикету в ситуаціях навчального та побутового спілкування (вітання, прощання, вибачення, подяка, звернення з проханням); <i>дотримується</i> правил спілкування з людьми різного віку; <i>використовує</i> відповідно до ситуації спілкування несловесні засоби (жести, міміка тощо); <i>регулює</i> дихання, силу голосу і темп мовлення у процесі спілкування; <i>повторює</i> услід за вчителем зразок зв'язного висловлення (обсягом 2-3 речення) зі збереженням його змісту та інтонаційних особливостей; <i>переказує</i> знайому казку, короткий прослуханий текст з опорою на подані малюнки, словосполучення, запитання, план; <i>самостійно будує</i> коротке зв'язне висловлення за поданим початком, малюнком (ілюстрацією, серією малюнків), на основі прослуханого тексту або випадку з життя
Змістова лінія «Читаємо»	<i>Читає вголос</i> доступні тексти переважно цілими словами (окремі слова ускладненої структури – складами); <i>виявляє</i> у процесі читання <i>розуміння</i> значень більшості слів, <i>звертає увагу</i> на незнайомі слова, запитує у дорослих їх значення; <i>правильно інтонує</i> речення, у кінці яких стоять різні розділові знаки (після попередньої підготовки); <i>читає і називає</i> нескладні за змістом і формою фольклорні та літературні тексти (загадка, лічилка, казка, вірш, оповідання); <i>виділяє</i> в структурі тексту заголовки; <i>пояснює</i> зв'язок заголовка та ілюстрацій зі змістом твору (у прозорих випадках); <i>виявляє розуміння</i> фактичного змісту невеликих за обсягом і нескладних текстів: <i>пояснює</i>, яка подія відбулася, <i>називає</i> персонажів твору, <i>відповідає на запитання</i> за змістом прочитаного; <i>пояснює</i>, якими словами в тексті автор описує характер героя, його зовнішність, передає красу природи і т. ін. (з допомогою вчителя); <i>переказує</i> близько до змісту прочитаний твір чи окремі його епізоди з опорою на ілюстрації, запитання вчителя; <i>висловлює власне ставлення</i> до прочитаного: хороший / поганий вчинок, хто сподобався / не сподобався в творі, які епізоди найбільше запам'яталися, вразили; <i>читає по ролях</i> діалоги з казок, оповідань, віршів (після попередньої підготовки);

	має уявлення про найважливіші джерела інформації: дитячі книжки, журнали, енциклопедії, телебачення, бібліотека, Інтернет; розрізняє вербальну і візуальну інформації в тексті; знаходить за завданням учителя потрібну візуальну інформацію в дитячій книжці, дитячому журналі, пояснює її зміст; знаходить і називає елементи дитячої книжки (прізвище автора, заголовок, ілюстрації), спираючись на них, висловлює здогад, про що може розповідатися в книжці (творі); розрізняє дитячі книжки казок, оповідань, віршів у виданнях з чітко вираженим поліграфічним оформленням (ілюстраціями, заголовком, графічним представленням тексту); дотримується правил збереження книжки та гігієни читання (під керівництвом дорослого); пояснює свої читацькі вподобання (яким темам надає перевагу); відповідає на запитання, про що (про кого) любить читати; називає своїх улюблених літературних героїв
Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»	Називає і розбірливо пише всі рукописні малі й великі літери українського алфавіту, дотримуючись графічних, технічних, гігієнічних вимог; розрізняє друковане і рукописне письмо; списує слова і речення з друкованого і рукописного тексту; пише під диктування слова, речення з 3-4 слів; добирає й записує назву малюнка, заголовок до тексту (з допомогою вчителя); складає й записує речення за ілюстрацією, життєвою ситуацією (самостійно та з допомогою вчителя); дотримується культури оформлення письмових робіт; перевіряє написане; виявляє і виправляє недоліки письма (графічні, орфографічні, пунктуаційні) самостійно чи з допомогою вчителя
Змістова лінія «Досліджуємо медіа»	Сприймає зміст і форму простих медіапродуктів (малюнки, світлини, комікси, дитячі журнали, мультфільми тощо), бере участь в їх обговоренні; бере участь в обговоренні змісту і форми медіапродуктів; розповідає про свої враження від прослуханих / переглянутих медіапродуктів
Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»	Має уявлення про мовні звуки; розрізняє голосні і приголосні звуки за звучанням та способом вимовляння; правильно вимовляє тверді й м'які, дзвінкі й глухі приголосні звуки; відтворює ланцюжок звуків у почутому слові (без явища асиміляції); пояснює зміну значення слова в результаті заміни одного зі звуків; має уявлення про букви, розрізняє звуки і букви; позначає мовні звуки буквами на письмі; правильно записує слова, вимова й написання яких збігаються; правильно позначає на письмі м'якість приголосних звуків; відтворює алфавітні назви букв; має уявлення про склад, вимовляє слова по складах; пояснює співвідношення між звуками і буквами у складі, слові; поділяє на склади слова під час переносу їх частин в інший рядок; має уявлення про наголос, визначає на слух склад, який вимовляється з більшою силою голосу; розрізняє наголошений і ненаголошені склади в слові; правильно наголошує загальноживані слова; пояснює залежність значення слова від зміни наголосу в ньому (в окремих випадках) ;

	має уявлення про номінативну функцію слова; співвідносить слово і зображення відповідного предмета, дій, ознаки, числа; розрізняє близькі й протилежні за значенням слова; розпізнає слова, які мають кілька значень; доповнює тематичні групи слів; встановлює відповідність між родовою і видовими назвами; упізнає і розрізняє слова – назви предметів, ознак, дій, чисел, службові слова (з допомогою вчителя); ставить до слів питання <i>хто? що? який? яка? яке? які? що робить? що роблять? скільки?</i> (з допомогою вчителя); має уявлення про речення; розпізнає речення за графічними орієнтирами (велика буква на початку, розділовий знак у кінці); визначає кількість слів у реченні, яке складається з 1-4 слів; інтонаційно правильно вимовляє (читає) розповідні, питальні й окличні речення і відповідно оформлює їх на письмі (використовує відповідні розділові знаки); дотримується правила вживання великої літери на початку речення; доповнює речення 1-2 словами за змістом; складає речення за малюнком, з поданих слів, на задану тему; має уявлення про текст (практично відрізняє його від речення); добирає заголовок до тексту (з допомогою вчителя); визначає кількість речень у тексті (з 2-4 речень), виявляє їх межі за графічними орієнтирами
--	--

V. ОСВІТНІ ГАЛУЗІ

Вимоги до обов’язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти визначено за такими освітніми галузями:

мовно-літературна (українська мова, мови відповідних корінних народів і національних меншин; літератури; українська мова та література для корінних народів і національних меншин; іншомовна освіта);

математична;

природнича;

технологічна;

інформатична;

соціальна і здоров'язбережувальна;

громадянська та історична;

мистецька;

фізкультурна.

Компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі забезпечує формування всіх ключових компетентностей.

Для кожної освітньої галузі визначено мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

Обов'язкові результати навчання мають індекси, у яких:

скорочений буквений запис означає освітню галузь, до якої належить обов'язковий результат навчання;

цифра на початку індексу означає порядковий номер року навчання (класу);

перша цифра після буквеного запису до крапки означає порядковий номер загальної цілі, на реалізацію якої спрямований обов'язковий результат;

цифра після крапки означає порядковий номер загального результату, з яким співвідноситься обов'язковий результат.

Мовно-літературна освітня галузь включає українську мову, мови відповідних корінних народів і національних меншин, літератури, українську мову та літературу для корінних народів та національних меншин, іншомовну освіту.

Метою вивчення української мови та літератури, мов та літератур відповідних корінних народів і національних меншин є формування комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; розвиток особистості здобувачів освіти із застосуванням засобів різних видів мовленнєвої діяльності; здатності спілкуватися українською мовою, мовами відповідних корінних народів і національних меншин для духовного, культурного і національного самовираження, користуватися ними в особистому і суспільному житті, міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Здобувач освіти:

взаємодіє з іншими особами усно, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;

сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, медіатекстах та використовує її для збагачення власного досвіду;

висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримується норм літературної мови;

досліджує індивідуальне мовлення для власної мовної творчості, спостерігає за мовними явищами, аналізує їх.

Метою іншомовної освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей та задоволення різних життєвих потреб здобувача освіти.

Здобувач освіти:

сприймає інформацію, висловлену іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, та критично оцінює таку інформацію;

розуміє прочитані іншомовні тексти різних видів для отримання інформації або емоційного задоволення, використовує прочитану інформацію та критично оцінює її;

надає інформацію, висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу, використовуючи іноземну мову.

Метою математичної освітньої галузі є формування математичної та інших ключових компетентностей; розвиток мислення, здатності розпізнавати і моделювати процеси та ситуації з повсякденного життя, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, а також здатності робити усвідомлений вибір.

Здобувач освіти:

досліджує ситуації і визначає проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;

моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії (плани) дій для розв'язування різноманітних задач;

критично оцінює дані, процес та результат розв'язання навчальних і практичних задач;

застосовує досвід математичної діяльності для пізнання навколишнього світу.

Метою природничої освітньої галузі є формування компетентностей в галузі природничих наук, техніки і технологій, екологічної та інших ключових компетентностей шляхом опанування знань, умінь і способів діяльності, розвитку здібностей, які забезпечують успішну взаємодію з природою, формування основи наукового світогляду і критичного мислення, становлення відповідальної, безпечної і природоохоронної поведінки здобувачів освіти у навколишньому світі на основі усвідомлення принципів сталого розвитку.

Здобувач освіти:

відкриває світ природи, набуває досвіду в її дослідженні, шукає відповіді на запитання, спостерігає за навколишнім світом, експериментує та створює навчальні моделі, виявляє допитливість та отримує радість від пізнання природи;

опрацьовує та систематизує інформацію природничого змісту, отриману з доступних джерел, та представляє її у різних формах;

усвідомлює розмаїття природи, взаємозв'язки її об'єктів та явищ, пояснює роль природничих наук і техніки в житті людини, відповідально поводить у навколишньому світі;

критично оцінює факти, поєднує новий досвід з набутих раніше і творчо його використовує для розв'язування проблем природничого характеру.

Метою технологічної освітньої галузі є формування компетентностей в галузі техніки і технологій та інших ключових компетентностей, здатності до зміни навколишнього світу з використанням засобів сучасних технологій без заподіяння йому шкоди, до використання технологій для власної самореалізації, культурного і національного самовираження.

Здобувач освіти:

втілює творчий задум у готовий виріб;

дбає про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто його оточує;

ефективно використовує природні матеріали, дбаючи про навколишній світ;

практикує і творчо застосовує традиційні та сучасні ремесла.

Метою інформатичної освітньої галузі є формування інформаційно-комунікаційної компетентності та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту, навичок безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Здобувач освіти:

знаходить, подає, перетворює, аналізує, узагальнює та систематизує дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;

створює інформаційні продукти та програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них;

усвідомлено використовує інформаційні і комунікаційні технології та цифрові пристрої для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;

усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримується етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії.

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є формування соціальної компетентності та інших ключових компетентностей, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності через особисту ідентифікацію, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, добробуту та сталого розвитку.

Здобувач освіти:

дбає про особисте здоров'я і безпеку, реагує на діяльність, яка становить загрозу для життя, здоров'я, добробуту;

визначає альтернативи, прогнозує наслідки, ухвалює рішення з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб;

робить аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризики;

виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі є формування громадянської та інших компетентностей, власної ідентичності та готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції на засадах демократії, поваги до прав і свобод людини, толерантного ставлення до оточуючих, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів.

Здобувач освіти:

встановлює зв'язки між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснює значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій);

орієнтується у знайомому соціальному середовищі, долучається до його розвитку, пояснює вплив природи та діяльності людей на нього;

працює з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналізує зміст джерел, критично оцінює їх;

узагальнює інформацію з різних джерел, розповідаючи про минуле і сучасне;

представляє аргументовані судження про відомі факти та історичних осіб, а також про події суспільного життя;

має розвинуте почуття власної гідності, діє з урахуванням власних прав і свобод, поважає права і гідність інших осіб, протидіє проявам дискримінації та нерівного ставлення до особистості;

усвідомлює себе громадянином України, аналізує культурно-історичні основи власної ідентичності, визнає цінність культурного розмаїття;

дотримується принципів демократичного громадянства, бере активну участь у житті шкільної спільноти, місцевої громади.

. Метою мистецької освітньої галузі є формування культурної та інших компетентностей, цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті, поваги до національної та світової мистецької спадщини.

Здобувач освіти:

виявляє художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва;

пізнає мистецтво, інтерпретує художні образи, набуваючи емоційно-чуттєвого досвіду, виявляє ціннісне ставлення до мистецтва;

пізнає себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво.

20. Метою фізкультурної освітньої галузі є формування соціальної та інших ключових компетентностей, стійкої мотивації здобувачів освіти до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, підвищення функціональних можливостей організму, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Здобувач освіти:

регулярно займається руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонструє рухові вміння та навички та використовує їх у різних життєвих ситуаціях;

добирає фізичні вправи для підвищення рівня фізичної підготовленості;

керується правилами безпечної і чесної гри, уміє боротися, вигравати і програвати; усвідомлює значення фізичних вправ для здоров'я, емоційного задоволення, гартування характеру, самовираження та соціальної взаємодії.

Базовий навчальний план початкової освіти визначає загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти та дає цілісне уявлення про зміст і структуру початкової освіти як першого рівня загальної середньої освіти, встановлює погодинне співвідношення між освітніми галузями за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти та загальну щорічну кількість годин за освітніми галузями.

Для учнів з особливими освітніми потребами (з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, інтелектуального розвитку, тяжкими порушеннями мовлення, затримкою психічного розвитку), які здобувають початкову освіту у спеціальних закладах (класах) загальної середньої освіти, базовий навчальний план визначає кількість годин для проведення корекційно-розвиткової роботи.

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, мова відповідних корінних народів та національних меншин, літератури)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях

Сприймає інформацію усну сприймає усну інформацію; критично сприймає інформацію перепитує, виявляючи увагу; для досягнення різних цілей; доречно реагує [2 MOB 1.1] уточнює інформацію з огляду на ситуацію [4 MOB 1.1]

Перетворює інформацію в різні форми усного повідомлення відповідно до мети; на основі почутого стисло і вибірково передає зміст повідомлень усну відтворює основний зміст на основі почутого створює асоціативні схеми, таблиці; малює/добирає ілюстрації; почутого; переказує текст за передає інформацію графічно [2 різними завданнями [4 MOB 1.2] MOB 1.2]

Виокремлює інформацію виокремлює цікаву для себе виокремлює необхідну інформацію; передає її іншим інформацію з різних усних особам [2 MOB 1.3] джерел, зокрема медіатекстів, для створення власного висловлювання з конкретною метою [4 MOB 1.3]

Аналізує та інтерпретує усну інформацію розпізнає ключові слова і фрази визначає та обговорює цілі, в усному повідомленні, виділяє основні ідеї та окремі деталі їх голосом у власному мовленні; усної інформації; пояснює зміст і пояснює, чому інформація форму текстів, зокрема зацікавила; за допомогою медіатекстів, пов'язує, зіставляє вчителя виявляє очевидні ідеї у із власними спостереженнями, простих текстах, медіатекстах [2 життєвим досвідом, враховує MOB 1.4] думки інших осіб [4 MOB 1.4]

Оцінює усну інформацію висловлює думки щодо усного висловлює своє ставлення до повідомлення, простого тексту, усного повідомлення, простого медіатексту; намагається тексту, медіатексту, обґрунтовує пояснити свої вподобання; думки, спираючися на власний звертається до дорослих за досвід; визначає позицію

підтвердженням правдивості співрозмовника, погоджується з інформації [2 МОВ 1.5] нею або заперечує її [4 МОВ 1.5]

Висловлює і захищає власні погляди щодо предмета обговорення; підтверджує їх прикладами, намагається зробити так, щоб врахує думки інших осіб; висловлювання було зрозуміле і дотримується найважливіших цікаве для інших осіб; правил літературної вимови, правильно вимовляє висловлюючи власні погляди [4 загальнонавчання слова [2 МОВ 1.6] 1.6]

Використовує вербальні та розпізнає емоції своїх обирає вербальні та невербальні невербальні засоби під час співрозмовників, використовує засоби спілкування, доречно представлення своїх думок відомі вербальні та невербальні використовує їх для спілкування засоби для передачі емоцій та створення простих настрою; розпізнає образні медіатекстів відповідно до вислови і пояснює, що вони комунікативної мети; вимовляє з допомагають уявити; створює правильною інтонацією різні за прості медіатексти [2 МОВ 1.7] метою висловлювання речення; використовує у власному мовленні засоби художньої виразності у творах різних жанрів [4 МОВ 1.7]

Регулює власний розповідає про власні відчуття описує власні емоції та емоції емоційний стан та емоції від співрозмовника від прослуханого/побаченого; прослуханого/побаченого; ввічливо спілкується [2 МОВ 1.8] доречно використовує у власному мовленні формули мовленнєвого етикету [4 МОВ 1.8]

Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду

Сприймає текст передбачає за обкладинкою, прогнозує зміст дитячої книжки заголовком та ілюстраціями, про за обкладинкою, заголовком, що йтиметься в дитячій книжці; ілюстраціями та анотацією; читає вголос правильно, володіє повноцінними навичками свідомо, цілими словами читання (вголос і мовчки), що нескладні за змістом і формою дає змогу зрозуміти тексти тексти; розуміє фактичний зміст різних видів [4 МОВ 2.1] прочитаного [2 МОВ 2.1]

Аналізує та інтерпретує пов'язує інформацію з тексту з пов'язує елементи інформації в текст	відповідними життєвими цілісну картину; розрізняє факти ситуаціями; розрізняє головне і думки про ці факти; формулює другорядне в тексті; визначає прямі висновки на основі тему художнього твору, а також інформації, виявленої в тексті; простого медіатексту [2 MOB визначає форму і пояснює зміст 2.2] простих медіатекстів [4 MOB 2.2]
---	---

Збагачує естетичний та розповідає про власні почуття та описує емоційний стан емоційно-чуттєвий досвід емоції від прочитаного тексту; персонажів, співпереживає [4 відтворює емоції літературних MOB 2.3] персонажів під час інсценізації [2 MOB 2.3]	
---	--

Оцінює текст	висловлює власні вподобання висловлює власне ставлення до щодо змісту прочитаних творів, творів, літературних персонажів, літературних персонажів, об'єктів мистецтва і намагається пояснити, що навколишнього світу, наводить подобається, а що ні; висловлює прості аргументи щодо власних думки щодо простих думок, використовуючи текст, медіатекстів [2 MOB 2.4] власний досвід та інші джерела; описує враження від змісту і форми медіатексту [4 MOB 2.4]
--------------	--

Обирає тексти читання	для обирає книжку для читання; визначає мету читання (для пояснює власний вибір [2 MOB задоволення, розваги, пошуку 2.5] потрібної інформації) та обирає відповідні тексти [4 MOB 2.5]
-----------------------	--

Перетворює інформацію	на основі тексту малює/добирає на основі тексту створює план, ілюстрації, фіксує інформацію таблицю, модель [4 MOB 2.6] графічно [2 MOB 2.6]
-----------------------	--

Читає творчо	експериментує з текстом експериментує з текстом (змінює (змінює кінцівку, місце подій, сюжет, переказує текст з іншої імпровізує з репліками під час позиції, додає персонажів, інсценізації тощо) [2 MOB 2.7] імпровізує під час інсценізації) [4 MOB 2.7]
--------------	---

Висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови

Створює письмові пише рукописними буквами, пише рукописними буквами висловлювання зливо, розбірливо; створює розбірливо в темпі, який дає невеликі та нескладні за змістом змогу записати власну думку та	
---	--

висловлювання, записує їх; інформацію з різних джерел; правильно записує слова, які створює висловлювання, записує пишуться так, як вимовляються; їх ураховуючи мету та адресата і створює прості медіатексти за дотримуючися норм літературної допомоги інших осіб [2 МОВ мови, користується 3.1] орфографічним словником; створює тексти різних типів і жанрів (казка, розповідь, опис, міркування); створює прості медіатексти, використовує різні форми їх презентації [4 МОВ 3.1]

Взаємодіє в режимі обмінюється короткими створює короткі дописи для реального часу письмовими повідомленнями [2 захищених ресурсів, зокрема МОВ 3.2] веб-сайта закладу загальної середньої освіти [4 МОВ 3.2]

Редагує письмові тексти перевіряє написане, виявляє і знаходить і виправляє виправляє недоліки письма орфографічні помилки, зокрема самостійно чи за допомогою із застосуванням знань про вчителя; обговорює створений будову слова; аналізує та текст і вдосконалює його за вдосконалює створений текст допомогою інших осіб [2 МОВ відповідно до мети спілкування, 3.3] перевіряє грамотність написаного [4 МОВ 3.3]

Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їх аналіз

Досліджує мовні явища спостерігає за мовними аналізує значення слів з одиницями та явищами, урахуванням контексту, будови відкриває деякі закономірності слова, перевіряє власне співвідношення звуків і букв, розуміння значення слова за значення слів, їх граматичної словниками; форми та ролі в реченні; використовує у власному спостерігає за власним мовленні слова з переносним мовленням та мовленням інших значенням, синоніми та осіб, удосконалює власне антоніми, фразеологізми для мовлення за допомогою інших досягнення мети спілкування; осіб [2 МОВ 4.1] правильно вживає граматичні форми частин мови; правильно записує різні види речень за метою висловлювання [4 МОВ 4.1]

Використовує знання з експериментує звуками, створює прості мовні ігри, мови у мовленнєвій словами, фразами в мовних кросворди, ребуси, творчості іграх; аналізує за допомогою експериментуючи звуками, вчителя мовлення літературних словами, фразами; виокремлює персонажів [2 МОВ 4.2] характерні риси свого мовлення (улюблені слова, фрази); спостерігає за їх впливом на співрозмовників; коригує своє мовлення [4 МОВ 4.2]

{Додаток 1 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 2 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова та література для корінних народів та національних меншин)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях

Сприймає усну розуміє повільне та чітко розуміє достатньо для діяльності в мовленні з довгими паузами для типових життєвих ситуаціях, якщо полегшення усвідомлення змісту мовлення повільне і чітке; почутого; уточнює інформацію з огляду на розуміє конкретну інформацію в ситуацію [4 УМД 1.1] повсякденному контексті; перепитує, виявляючи увагу; доречно реагує [2 УМД 1.1]

Перетворює усну відтворює основний зміст усного переказує основний зміст почутого; інформацію в різні повідомлення; створює асоціативні схеми, таблиці; форми повідомлень на основі почутого малює/ передає інформацію графічно [4 УМД 1.2] добирає ілюстрації [2 УМД 1.2]

Виокремлює усну виокремлює цікаву для себе виокремлює певну інформацію з різних усних джерел, зокрема медіатекстів;

передає інформацію іншим передає інформацію іншим особам у особам у простій формі [2 УМД частково розгорнутій формі [4 УМД 1.3] 1.3]

Аналізує тарозпізнає деякі слова і фрази в розпізнає ключові слова і фрази для інтерпретує усну усному повідомленні, розуміння основного змісту почутих інформацію співвідносячи їх із знайомою коротких, чітких, простих повсякденною тематикою, якщо повідомлень, зіставляє його із мовлення чітке і повільне [2 власними спостереженнями, УМД 1.4] життєвим досвідом [4 УМД 1.4]

Оцінює усну висловлює в простий спосіб висловлює своє враження про інформацію думку щодо почутого; основний зміст усного повідомлення, звертається до інших за спираючись на власний досвід; підтвердженням правдивості висловлює свою згоду або незгоду з інформації [2 УМД 1.5] думкою співрозмовника [4 УМД 1.5]

Висловлює і захищає висловлює власні вподобання, спілкується просто, але ефективно власні погляди, використовуючи прості слова і на відомі теми; формулює власну переконання, ідеї фрази, правильно вимовляючи їх думку за підтримки співрозмовника, використовуючи мовні кліше; [2 УМД 1.6] дотримується основних правил літературної вимови [4 УМД 1.6]

Використовує використовує прості вербальні та вживає доречні вербальні та вербальні та невербальні засоби для передачі невербальні засоби в типових невербальні засоби емоцій та настрою; ситуаціях спілкування; під час представлення використовує відповідну використовує відповідну інтонацію своїх думок інтонацію залежно від типу залежно від типу повідомлення [4 повідомлення [2 УМД 1.7] УМД 1.7]

Регулює власний повідомляє про свої емоції розповідає про власні емоції та емоційний стан простими словами та фразами; емоції інших; вживає найпростіші форми доречно використовує формули ввічливості (привітання, мовленнєвого етикету в типових прощання, подяка, прохання, ситуаціях спілкування [4 УМД 1.8] вибачення, представлення) [2 УМД 1.8]

Сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду

Сприймає текст передбачає, про що йтиметься в передбачає зміст книжки за книжці (зважаючи на обкладинкою, заголовком, обкладинку, заголовок та ілюстраціями тощо, висловлюючи ілюстрації), висловлюючи свою свою думку простими фразами; думку простими словами;

	читає вголос короткі тексти/читає (вголос і мовчки) прості тексти медіатексти із сфери особистих відповідного обсягу на відомому інтересів, написані простими тематикою, побудовані на основі словами в поєднанні з широковживаного мовного ілюстраціями чи малюнками; матеріалу, пов'язаного з типовими розпізнає знайомі слова та ситуаціями; основні фрази, перечитуючи їх за потреби; знаходить явну або приховану інформацію, застосовуючи відомі прийоми пошуку [4 УМД 2.1] знаходить інформацію, явно подану в тексті [2 УМД 2.1]
Аналізує інтерпретує текст	та розуміє загальний фактичний зміст прочитаного; розуміє загальний зміст прочитаного, виокремлюючи ключові слова і фрази, розпізнає окремі важливі деталі; зіставляє прочитане з власним досвідом; пов'язує прочитане з власним життєвим досвідом; визначає тему тексту/медіатексту; формулює тему та основну думку тексту/ медіатексту; пропонує буквальне тлумачення прочитаного [2 УМД 2.2] пов'язує окремі елементи інформації в тексті/ медіатексті в цілісну картину; пропонує буквальне тлумачення прочитаного; формулює прямі висновки на основі інформації, виявленої в тексті/ медіатексті; визначає форму і пояснює зміст простих медіатекстів [4 УМД 2.2]
Збагачує естетичний досвід та емоційно-чуттєвий досвід	називає простими словами емоції та почуття персонажів тексту/ медіатексту, демонструючи емпатію і толерантність; описує емоції та почуття персонажів тексту/ медіатексту, демонструючи емпатію і толерантність; визначає свої емоції прочитаного [2 УМД 2.3] від розповідає простими фразами про враження від прочитаного [4 УМД 2.3]
Оцінює текст	пояснює простими словами, що подобається, а що ні в змісті прочитаного; прочитаного, спираючись на текст/ медіатексті власний досвід; погоджується або не погоджується з думкою інших щодо основного змісту прочитаного [2 УМД 2.4] визначає корисність отриманої інформації для себе; погоджується або не погоджується з думкою інших щодо основного змісту прочитаного, пояснюючи свою позицію простими фразами;

	визначає окремі особливості структури та мовного оформлення тексту/ медіа тексту;
	порівнює окремі особливості власного тексту/ медіатексту та текстів/медіатекстів, створених іншими [4 УМД 2.4]
Обирає тексти для читання	обирає текст/ медіатекст з допомогою або самостійно відповідно до мети (для задоволення, пошуку інформації тощо), пояснюючи свій вибір простими фразами; обирає текст/ медіатекст відповідно до мети (для задоволення, пошуку інформації тощо), пояснюючи свій вибір простими словами [2 УМД 2.5] добирає з поданого переліку одне джерело, яке вважає надійним; радить іншим текст/медіатекст, спираючись на власний читацький досвід [4 УМД 2.5]
Перетворює текстову інформацію	добирає ілюстрації до тексту/ медіатексту, створює ілюстрації до тексту/ медіатексту, створює ілюстрації засобами різних видів художньо-творчої діяльності (малюнок, ліплення тощо); перекладає в простий спосіб текст/медіатекст; передає простими словами зображене візуально (малюнки, комікси тощо) [2 УМД 2.6] добирає ілюстрації до тексту/ медіатексту, створює ілюстрації засобами різних видів художньо-творчої діяльності (малюнок, комікс тощо); перекладає в простий спосіб текст/медіатекст, створює простий план прочитаного; створює простим способом опис/ розповідь на основі зображення (малюнка, коміксу тощо) [4 УМД 2.6]
Читає творчо	використовує окремі способи творчого експериментування з текстом/ медіатекстом (декламує, експериментування з текстом/ імпровізує під час інсценізації тощо) [2 УМД 2.6] добирає за допомогою інших окремі способи творчого експериментування з текстом/ медіатекстом (доповнює прочитане додатковими деталями тощо) [4 УМД 2.7]

Висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови

Створює письмові висловлювання	створює просте повідомлення з окремих фраз на знайому тематику; створює невелике за обсягом зв'язне повідомлення на знайому тематику, ураховуючи мету та адресата; пише рукописними буквами, злито, розбірливо; підтверджує свою думку письмово, наводячи окремі приклади;
--------------------------------	--

створює прості медіатексти записе з пам'яті та слуху
допомогою інших [2 УМД 3.1] рукописними буквами розбірливо,
дотримуючися вивчених правил;

створює прості медіатексти з
допомогою інших, використовує
окремі форми їх презентації [4 УМД
3.1]

Взаємодіє в режимі обмінюється простими спілкується онлайн на знайомі теми,
реального часу короткими письмовими використовуючи мовні кліше;
повідомленнями в типових розміщує в захищених цифрових
ситуаціях онлайн мережах короткі дописи на
спілкування [2 УМД 3.2] повсякденну тематику;

обмінюється простими коментарями
з іншими дописувачами [4 УМД 3.2]

Редагує письмові перевіряє написане, виявляє і перевіряє грамотність власного і
тексти виправляє недоліки письма чужого тексту/медіатексту;
самостійно чи за допомогою виявляє і виправляє допущені
вчителя; помилки; удосконалює написане
обговорює створений текст і відповідно до теми і мети
вдосконалює його за допомогою спілкування [4 УМД 3.3]
інших осіб [2 УМД 3.3]

*Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості,
спостереження за мовними явищами, їх аналіз*

Досліджує мовні спостерігає за власним спостерігає за мовними одиницями
явища мовленням та мовленням інших та явищами, розуміє деякі
осіб, за потреби коригує власне закономірності співвідношення
мовлення [2 УМД 4.1] звуків і букв;

пояснює значення слів з
урахуванням контексту, їх
граматичної форми та ролі в реченні;
виокремлює характерні ознаки
власного мовлення [4 УМД 4.1]

Використовує знання експериментує із звуками, бере участь у простих мовних іграх,
з мови у мовленнєвій словами, фразами в мовних іграх розв'язує кросворди, ребуси,
творчості [2 УМД 4.2] експериментуючи із звуками,
словами, фразами [4 УМД 3.2]

{Додаток 2 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 3 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта)

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Сприйняття інформації, висловленої іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, та критичне оцінювання інформації

Сприймає усну інформацію розуміє короткі, прості висловлювання в усному повідомленні запитання, твердження, інформацію за різними завданнями прохання/вказівки та реагує на знайомі повсякденні теми [4 ІНО них вербально та/або 1.1] невербально [2 ІНО 1.1]

Критично оцінює розпізнає знайомі слова і фрази розуміє зміст усного висловлювання усну інформацію під час сприйняття усної знайомої повсякденної інформації [2 ІНО 1.2] контексті [4 ІНО 1.2]

Розуміння прочитаних іншомовних текстів різних видів для здобуття інформації або для задоволення, використання прочитаної інформації та її критичне оцінювання

Сприймає текст розпізнає знайомі слова з опорою розпізнає знайомі імена/назви, слова на наочність [2 ІНО 2.1] та елементарні фрази в коротких, простих текстах [4 ІНО 2.1]

Аналізує прочитану інформацію визначає в тексті інформацію за різними завданнями на знайомі повсякденні теми [4 ІНО 2.2]

Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами усно, письмово та в режимі реального часу з використанням іноземної мови

Здійснює усну взаємодію запитує та повідомляє спілкується на добре знайомі теми, інформацію про себе та реагує на прості твердження щодо повсякденні справи, вживаючи задоволення нагальних потреб та короткі сталі вирази та висловлює такі потреби [4 ІНО 3.1] використовуючи у разі потреби жести [2 ІНО 3.1]

Усно висловлює описує себе та свій стан розповідає про людей, навколишній власні думки, короткими фразами [2 ІНО 3.2] світ та побут простими, окремими почуття, ставлення та фразами та висловлює своє позиції ставлення [4 ІНО 3.2]

Здійснює письмову надає найпростішу інформацію запитує та надає особисту взаємодію про себе у письмовій формі інформацію у письмовій формі, (записка, анкета) [2 ІНО 3.3] використовуючи прості слова, короткі речення та сталі вирази [4 ІНО 3.3]

Висловлює свої пише короткими фразами про надає у письмовій формі інформацію думки, почуття, себе [2 ІНО 3.4] про себе, навколишній світ, побут, ставлення та позиції використовуючи прості слова та письмово вирази [4 ІНО 3.4]

Здійснює взаємодію впише короткі фрази в режимі створює в режимі реального часу режимі реального часу у разі потреби з прості повідомлення за допомогою часу використанням словника [2 ІНО кількох коротких речень [4 ІНО 3.5] 3.5]

{Додаток 3 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 4 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з математичної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Дослідження ситуації і виокремлення проблем, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів

Розпізнає серед розпізнає серед ситуацій із свого розпізнає серед життєвих ситуацій ситуацій з життя ті, що потребують ті, що стосуються кількісних повсякденного життя перелічування об'єктів, відношень/форм об'єктів ті, що розв'язуються вимірювання величин, навколишнього світу [4 МАО 1.1] математичними обчислення [2 МАО 1.1] методами

Досліджує, аналізує, аналізує проблемні ситуації аналізує проблемні ситуації, що оцінює дані та зв'язки свого життя; визначає групу виникають у житті; описує між ними для пов'язаних між собою величин проблемні життєві ситуації за розв'язання проблеми для розв'язання повсякденних допомогою групи величин, які математичного змісту проблем математичного змісту [2 пов'язані між собою [4 МАО 1.2] МАО 1.2]

Прогнозує результат прогнозує результат виконання прогнозує результат розв'язання
розв'язання арифметичних дій [2 MAO 1.3] проблемної ситуації з урахуванням
проблемної ситуації власного досвіду [4 MAO 1.3]

*Моделювання процесів і ситуацій, розроблення стратегій (планів) дій для розв'язання
різноманітних задач*

Сприймає і перетворює інформацію (почуту, перетворює інформацію (почуту,
перетворює побачену, прочитану) у схему, побачену, прочитану) різними
інформацію (почуту, таблицю, схематичний рисунок способами у схему, таблицю,
побачену, прочитану), [2 MAO 2.1] схематичний рисунок [4 MAO 2.1]
будує допоміжну
модель проблемної
ситуації

Розробляє стратегії обирає послідовність дій для обирає спосіб (способи) розв'язання
розв'язання розв'язання проблемної ситуації проблемної ситуації [2 MAO 2.2]
проблемних ситуацій [2 MAO 2.2]

Моделює процес обирає числові дані, необхідні і обирає дані, необхідні і достатні для
розв'язання достатні для відповіді на розв'язання проблемної ситуації;
проблемної ситуації і конкретне запитання; визначає обґрунтовує вибір дій для
реалізує його дію (дії) для розв'язання розв'язання проблемної ситуації;
проблемної ситуації, виконує її розв'язує проблемну ситуацію
(їх) [2 MAO 2.3] різними способами [4 MAO 2.3]

*Критичне оцінювання даних, процесу та результату розв'язання навчальних і практичних
задач*

Оцінює дані визначає достатність даних для використовує відомі засоби добору
проблемної ситуації, розв'язання проблемної ситуації необхідних даних для розв'язання
необхідні і достатні [2 MAO 3.1] проблемної ситуації [4 MAO 3.1]
для її розв'язання

Оцінює різні шляхи визначає шляхи розв'язання досліджує різні шляхи розв'язання
розв'язання проблемної ситуації [2 MAO 3.2] проблемної ситуації, обирає
проблемної ситуації, раціональний шлях її розв'язання [4
обирає раціональний MAO 3.2]
шлях її розв'язання

Перевіряє зіставляє одержаний результат зіставляє одержаний результат з
відповідність прогнозованим [2 MAO 3.3] прогнозованим [4 MAO 3.3]
одержаного
результату
прогнозованому

Оцінює правильність перевіряє правильність перевіряє правильність розв'язання розв'язання результату арифметичної дії; проблемної ситуації різними проблемної ситуації; виявляє та виправляє помилки [2 способами; виявляє та виправляє виявляє та виправляє MAO 3.4] помилки [4 MAO 3.4] помилки

Застосування досвіду математичної діяльності для пізнання навколишнього світу

Аналізує об'єкти визначає істотні, спільні і визначає істотні, спільні і відмінні навколишнього світу відмінні ознаки об'єктів ознаки математичних об'єктів; та ситуації, що навколишнього світу; порівнює, порівнює, узагальнює і класифікує виникають у житті об'єднує у групу і розподіляє на об'єкти за суттєвою ознакою [4 MAO групи за спільною ознакою [2 4.1] MAO 4.1]

Встановлює кількість рахує об'єкти, позначає числом встановлює кількість об'єктів; об'єктів, читає і результат лічби; порівнює числа позначає результат лічби числом; записує числа, в межах сотні та упорядковує їх порівнює числа в межах мільйона та порівнює та [2 MAO 4.2] упорядковує їх [4 MAO 4.2] упорядковує їх

Володіє обчислює усно зручним для себе обчислює усно і письмово у різних обчислювальними способом у навчальних і життєвих ситуаціях [4 MAO 4.3] навичками, практичних ситуаціях [2 MAO застосовує їх у 4.3] навчальних та практичних ситуаціях

Визначає просторові орієнтується на площині і в орієнтується на площині і в просторі, відношення просторі; описує або зображає рухається за визначеним маршрутом; схематично розміщення, планує маршрути пересування [4 напрямом і рух об'єктів [2 MAO MAO 4.4] 4.4]

Розпізнає геометричні розпізнає знайомі геометричні розпізнає знайомі геометричні фігури за їх істотними площинні та об'ємні фігури фігури у фігурах складної форми [4 ознаками серед об'єктів навколишнього MAO 4.5] світу, на малюнках [2 MAO 4.5]

Будує, конструює конструює площинні та об'ємні створює з геометричних фігур різні об'єкти фігури з підручного матеріалу, конструкції; будує площинні фігури створює макети реальних та за заданими розмірами [4 MAO 4.6] уявних об'єктів [2 MAO 4.6]

Вимірює величини вимірює величини за допомогою визначає спільну властивість підручних засобів і об'єктів навколишнього світу та

вимірювальних приладів [2 МАО інтерпретує її як величину для вимірювання та порівняння [4 МАО 4.7]

Використовує встановлює залежність між використовує залежність між алгебраїчні поняття і компонентами і результатом компонентами і результатом залежності для арифметичної дії [2 МАО 4.8] арифметичної дії для розв'язання розв'язування проблемної ситуації; використовує проблемної ситуації; буквену символіку для запису досліджує задачі математичних тверджень [4 МАО 4.8]

{Додаток 4 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 5 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з природничої освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Відкриття світу природи, набуття досвіду її дослідження, пошук відповідей на запитання, спостереження за навколишнім світом, експериментування та створення навчальних моделей, вияв допитливості та отримання радості від пізнання природи

Виявляє і формулює обирає у найближчому оточенні обирає в навколишньому світі або із дослідницькі те, що цікаво дослідити [2 ПРО запропонованих запитань такі проблеми 1.1] проблеми, що можна розв'язати дослідницьким способом [4 ПРО 1.1]

Визначає мету обирає та пояснює дії для визначає мету дослідження і висуває дослідження об'єктів природи; спостережень/досліджень; гіпотезу

визначає можливі результати прогнозує можливі результати спостережень/досліджень [2 спостережень/досліджень [4 ПРО ПРО 1.2] 1.2]

Планує дослідження пропонує/обирає послідовність визначає послідовність кроків під кроків під час спостереження/час спостереження/ експерименту; експерименту [2 ПРО 1.3] обирає необхідні умови дослідження [4 ПРО 1.3]

Спостерігає, експериментує, моделює досліджує обрані природні явища та об'єкти, обраними або запропонованими використовуючи надані прилади, природними явищами та об'єктами, моделі [2 ПРО 1.4] проводить спостереження за явищами природи; проводить дослідження, створює навчальні моделі [4 ПРО 1.4]

Аналізує обґрунтовує результати досліджень, формулює висновки та описує, що нового дізнався, спостерігаючи експериментуючи [2 ПРО 1.5] зв'язки між об'єктами і явищами природи; робить висновки із спостережень та досліджень разом з учителем або самостійно [4 ПРО 1.5]

Проводить самоаналіз описує та пояснює те, про що визначає фактори успіху, аналізує дослідницької діяльності дізнався; радіючи пізнанню помилки, які виникають під час нового, розуміє, що помилки є дослідження, змінює умови чи невід'ємною частиною пізнання послідовність дій під час [2 ПРО 1.6] дослідження [4 ПРО 1.6]

Опрацювання та систематизація інформації природничого змісту, отриманої з доступних джерел, та представлення її у різних формах

Знаходить інформацію систематизує її знаходить інформацію та природу [2 ПРО 2.1] про знаходить, систематизує (згідно з планом) інформацію про навколишній світ; використовує технічні прилади і пристрої для пошуку інформації [4 ПРО 2.1]

Перетворює інформацію з однієї форми в іншу зображує інформацію про навколишній світ у вигляді малюнка, схеми, графіка, тексту, малюнка, таблиці [2 ПРО 2.2] представляє інформацію у вигляді презентації тощо [4 ПРО 2.2]

Усвідомлення розмаїття природи, взаємозв'язків її об'єктів та явищ, пояснення ролі природничих наук і техніки в житті людини, відповідальна поведінка у природі

Виявляє взаємозв'язки у природі та враховує їх необхідність їх у своїй діяльності виявляє та описує очевидні діє у навколишньому світі з урахуванням взаємозв'язків між об'єктами живої і неживої природи життєдіяльності людини [2 ПРО 3.1] [4 ПРО 3.1]

Діє у навколишньому світі, розуміючи наслідки поведінки дбає про чистоту навколишнього світу, доглядає за рослинами і тваринами [2 ПРО 3.2] встановлює зв'язки між діяльністю людини і станом навколишнього світу; складає правила поведінки в навколишньому світі і дотримується їх [4 ПРО 3.2]

Використовує наукові наводить приклади використання пояснює значущість винаходів у надбання для винаходів людства в побуті [2 повсякденному житті, збереженні розв'язання проблем ПРО 3.3] навколишнього світу [4 ПРО 3.3]

Відповідально та пояснює необхідність визначає приблизні витрати ощадливо збереження природних ресурсів і природних ресурсів, що використовує намагається це робити [2 ПРО використовуються в родині, шляхи їх природні ресурси 3.4] зменшення [4 ПРО 3.4]

Критичне оцінювання фактів, поєднання нового досвіду з набутим раніше і його творче використання для розв'язання проблем природничого характеру

Визначає проблему розрізняє проблеми в пояснює важливість того, що вивчає, шляхом навколишньому світі, пов'язані з для власного життя, розрізняє в співвіднесення нових діяльністю людини [2 ПРО 4.1] ньому головне і другорядне [4 ПРО фактів із попереднім 4.1] досвідом

Критично оцінює розуміє проблему в визначає відоме і невідоме у проблему навколишньому світі; проблемі, висловлює докази розмірковує, що відомо про цю правильності суджень [4 ПРО 4.2] проблему, як її розв'язати [2 ПРО 4.2]

Групує і класифікує знаходить спільні і відмінні класифікує об'єкти навколишнього об'єкти ознаки об'єктів; групує об'єкти світу за кількома ознаками та навколишнього світу навколишнього світу за однією властивостями [4 ПРО 4.3] або кількома ознаками [2 ПРО 4.3]

Генерує нові ідеї для пропонує різні способи пропонує власний спосіб розв'язання розв'язання проблеми використання об'єктів обраної або запропонованої навколишнього світу [2 ПРО 4.4] проблеми [4 ПРО 4.4]

{Додаток 5 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 6 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з технологічної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Втілення творчого задуму в готовий виріб

Планує власну за допомогою дорослих або обирає об'єкт праці та прогнозує діяльність з самостійно планує власну кінцевий результат власної виготовлення виробу діяльність з виготовлення виробу, діяльності; самостійно планує прогнозує кінцевий результат [2 послідовність технологічних ТEO 1.1] операцій під час виготовлення виробу [4 ТEO 1.1]

Читає і розробляє читає та аналізує графічні читає та аналізує графічні графічні зображення зображення за допомогою зображення; виконує прості дорослих та використовує їх у геометричні зображення та керується процесі роботи [2 ТEO 1.2] ними у процесі роботи [4 ТEO 1.2]

Добирає матеріали і за допомогою дорослих або самостійно добирає матеріали та технології для самостійно добирає технології для виготовлення виробу виготовлення виробу конструкційні матеріали та [4 ТEO 1.3] технології для виготовлення виробу [2 ТEO 1.3]

Моделює, конструює моделює, конструює та моделює, конструює та виготовляє та виготовляє виріб виготовляє виріб з готових виріб з готових елементів; елементів за допомогою виготовляє та оздоблює виріб дорослих; виготовляє та відомими технологіями [4 ТEO 1.4] оздоблює виріб за допомогою дорослих [2 ТEO 1.4]

Оцінює та оцінює та представляє результати представляє одержаний результат представляє власної або колективної власної або колективної діяльності результати власної діяльності за допомогою та намагається оцінити його [4 ТEO або колективної дорослих [2 ТEO 1.5] 1.5] діяльності

Турбота про власний побут, задоволення власних потреб та потреб тих, хто оточує

Застосовує виконує прості технологічні самостійно виконує прості технологічні операції операції традиційних та технологічні операції традиційних та традиційних та сучасних ремесел за допомогою сучасних ремесел [4 ТEO 2.1] сучасних ремесел дорослих або самостійно [2 ТEO 2.1]

Створює виріб, спостерігає за процесом самостійно створює виріб, застосовуючи виготовлення виробу народними застосовуючи технології майстрами; створює виріб за традиційних та сучасних ремесел [4 традиційних та допомогою дорослих або ТEO 2.2] сучасних ремесел самостійно згідно із зразком чи

власним задумом, застосовуючи технології традиційних та сучасних ремесел [2 ТЕО 2.2]

Ефективне використання природних матеріалів, турбота про навколишній світ

Розраховує витрати за допомогою дорослих за допомогою дорослих або розраховує орієнтовні витрати та самостійно розраховує орієнтовні кількість матеріалів для витрати та кількість матеріалів для виготовлення виробу [2 ТЕО 3.1] виготовлення виробу [4 ТЕО 3.1]

Ощадно використовує під час виготовлення виробів ощадно використовує матеріали; матеріали намагається ощадно сортує відходи, дотримуючися використовувати матеріали; за відповідних правил [4 ТЕО 3.2] допомогою дорослих готує залишки до вторинної обробки [2 ТЕО 3.2]

Практичне і творче застосування традиційних та сучасних ремесел

Організовує власну за допомогою дорослих планує планує та виконує дії у власному життєдіяльність дії та виконує їх у власному побуті [4 ТЕО 4.1] побуті [2 ТЕО 4.1]

Розв'язує практичні виконує практичні завдання в безпечно використовує найпростіші завдання у побуті побуті; організовує робоче місце прилади у побуті; самостійно за допомогою дорослих [2 ТЕО організовує робоче місце відповідно 4.2] до визначених потреб та завдань [4 ТЕО 4.2]

Дотримується дотримується безпечних прийомів праці під час використання безпеки під час інструментів та пристосувань [2 ТЕО 4.3/4 ТЕО 4.3] виготовлення виробу

{Додаток 6 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 7 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з інформатичної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Пошук, подання, перетворення, аналіз, узагальнення та систематизація даних, критичне оцінювання інформації для розв'язання життєвих проблем

Досліджує інформаційний навколишній світ пояснює сприйняття інформації пояснює основні інформаційні різними органами чуття на процеси у близькому для себе основі власних спостережень [2 ІФО 1.1] основі власних спостережень [4 ІФО 1.1]

Знаходить, подає, розрізняє та фіксує дані, аналізує знаходить інформацію, зберігає дані перетворює, аналізує та впорядковує прості на цифрових носіях, перетворює та зберігає дані різних послідовності [2 ІФО 1.2] інформацію з однієї форми в іншу за допомогою поданих шаблонів, порівнює різні способи представлення інформації, аналізує та впорядковує послідовності [4 ІФО 1.2]

Добирає об'єкти для визначає об'єкти, їх властивості класифікує об'єкти за їх створення моделей та значення властивостей за властивостями, зіставляє ознаки підтримки вчителя; розрізняє моделей реального і цифрового світу, моделі та їх відповідники у аналізує вплив подій на властивості, реальному світі, створює прості досліджує об'єкти за допомогою моделі [2 ІФО 1.3] створених моделей [4 ІФО 1.3]

Критично оцінює розрізняє правдиві та неправдиві висловлює припущення про інформацію з різних твердження, здобуті з різних достовірність інформації, отриманої джерел джерел [2 ІФО 1.4] з цифрових джерел, розрізняє факти і судження [4 ІФО 1.4]

Створення інформаційних продуктів та програм для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці, за допомогою цифрових пристроїв та без них

Розробляє та реалізує створює план дій, наводить розробляє алгоритми (зокрема, для алгоритми приклади повторення та власної чи групової діяльності) з виконання дій за визначеним послідовних дій, умов, повторень [4 завданням у повсякденній ІФО 2.1] діяльності [2 ІФО 2.1]

Створює та складає простий план із точних створює згідно з планом або налагоджує програмні та однозначних вказівок до дій алгоритмом прості програми та проекти виконавців, виявляє в ньому налагоджує їх; прогнозує та помилки, оцінює відповідність формулює очікуваний результат очікуваному результату [2 ІФО створеної програми [4 ІФО 2.2] 2.2]

Розробляє модульні складає ціле із запропонованих розкладає задачі на прості, які проекти частин, пояснює, як заміна виконуються згідно з окремими окремими частин приводить до інструкціями чи послідовністю іншого цілого [2 ІФО 2.3] інструкцій і навпаки (компонуює) [4 ІФО 2.3]

Опрацьовує та використовує готові та створює створює інформаційні продукти, створює інформаційні прості інформаційні продукти поєднуючи текст, зображення, звук продукти з (текст, зображення, звуки) для того для представлення ідей та/або використанням даних отримання, передачі інформації результатів діяльності [4 ІФО 2.4] різних типів або представлення власних ідей, результатів діяльності [2 ІФО 2.4]

Співпрацює в команді самостійно та відповідально керує своїми діями та пояснює для створення виконує визначені завдання; власний внесок у спільний результат інформаційного працює в команді з іншими роботи команди, коментує успішні та продукту особами для досягнення спільної невдалі кроки у процесі роботи [4 ІФО 2.5] мети [2 ІФО 2.5] ІФО 2.5]

Усвідомлене використання інформаційних і комунікаційних технологій та цифрових пристроїв для доступу до інформації, спілкування та співпраці, самостійного опанування новими вміннями

Використовує використовує цифрові пристрої обирає цифрове середовище, широкий спектр вдома, у школі, на вулиці та пристрої, засоби для розв'язання цифрових пристроїв пояснює їх призначення [2 ІФО життєвої задачі/проблеми, пояснює 3.1] свій вибір [4 ІФО 3.1]

Організовує власне організовує власне робоче місце налаштовує для власних потреб інформаційне за допомогою дорослих; відповідне програмне середовище; середовище розпізнає та описує прості визначає за допомогою правильної проблеми та збої, які виникають термінології збої у роботі доступних у роботі доступних цифрових пристроїв, усуває прості пристроїв, звертається за несправності [4 ІФО 3.2] допомогою та підтримкою [2 ІФО 3.2]

Спілкується, використовує цифрові пристрої, співпрацює та спілкується в навчається та технології для доступу до захищених мережових спільнотах співпрацює в інформації та спілкування [2 ІФО для обміну думками, виконання мережових спільнотах 3.3] спільних завдань, пошуку інформації та навчання [4 ІФО 3.3]

Усвідомлення наслідків використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього світу та сталого розвитку, дотримання етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії

Відповідально дотримується правил безпечної відповідально використовує
використовує роботи; захищає власний технології для власної безпеки,
інформаційні інформаційний простір; регулює власний час роботи з
технології у розповідає про проблеми цифровими пристроями, обговорює
повсякденному житті, дорослим [2 ІФО 4.1] різні наслідки використання
захищає себе та інформаційних технологій у школі,
власний на вулиці, вдома тощо [4 ІФО 4.1]
інформаційний
простір

Дотримується норм зважає на технічні можливості добирає належні засоби для
соціальної, цифрових пристроїв для спілкування з іншими особами,
міжкультурної та спілкування, зокрема з людьми зокрема з людьми з особливими
міжособистісної особливими потребами, поважає потребами, безпосередньо та через
взаємодії приватність повідомлень, Інтернет, усвідомлює
толерантно ставиться до відповідальності за свою діяльність в
відмінностей культур, традицій і Інтернеті; рекомендує цікаві та
різних думок [2 ІФО 4.2] безпечні веб-сайти своїм друзям [4
ІФО 4.2]

Дотримується норм зазначає авторство власних відвідує тільки корисні і безпечні
правової взаємодії робіт; виявляє повагу до веб-сайти; дотримується правил
авторства інших осіб [2 ІФО 4.3] використання власних і чужих творів
[4 ІФО 4.3]

{Додаток 7 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 8 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Турбота про особисте здоров'я і безпеку, реагування на діяльність, яка становить загрозу для власного життя, здоров'я, добробуту та інших осіб

Діє відповідально демонструє поведінку, яка демонструє різноманітні практики запобігає або зменшує ризики поведінки, які запобігають або для життя і здоров'я [2 СЗО 1.1] зменшують ризики для життя і здоров'я [4 СЗО 1.1]

Відстоює інтереси протидіє проявам тиску, неповаги протидіє проявам тиску, неповаги та власні та інших осіб та приниження щодо себе та приниження щодо себе та інших інших осіб, звертається за осіб, самостійно або за допомогою допомогою до дорослих [2 СЗО дорослих залежно від ризику [4 СЗО 1.2] 1.2]

Надає допомогу розрізняє, до кого і як звернутися визначає потребу в допомозі собі та за допомогою; описує приклади іншим особам, оцінює можливості її такої діяльності [2 СЗО 1.3] надання [4 СЗО 1.3]

Поводиться етично розпізнає здорову етичну поводитьься етично, демонструючи поведінку (сумлінність, сумлінність, справедливість, справедливість, чесність, чесність, відповідальність тощо [4 відповідальність, відвагу, СЗО 1.4] відданість) та наслідкує її [2 СЗО 1.4]

Визначення альтернатив, прогнозування наслідків, ухвалення рішень з користю для здоров'я, добробуту, власної безпеки та безпеки інших осіб

Розпізнає небезпечні розпізнає та описує небезпеку пояснює, що робити в небезпечних ситуації вдома, у школі та ситуаціях вдома, у школі та навколишньому світі [2 СЗО 2.1] навколишньому світі [4 СЗО 2.1]

Прогнозує наслідки пояснює, що кожна дія (рішення) прогнозує можливі наслідки своїх має наслідки [2 СЗО 2.2] дій (рішень) для себе та інших осіб [4 СЗО 2.2]

Ухвалює рішення вирішує, як діяти у повсякденних вирішує, як діяти у повсякденних ситуаціях без загрози для життя і ситуаціях з користю для здоров'я, здоров'я [2 СЗО 2.3] безпеки та добробуту [4 СЗО 2.3]

Поводиться безпечно пояснює, від чого залежить поводиться безпечно з огляду на себе безпека вдома, у школі та інших осіб вдома, у школі, на навколишньому світі [2 СЗО 2.4] вулиці, у громадських місцях [4 СЗО 2.4]

Аргументований вибір на користь здорового способу життя, аналіз і оцінка наслідків та ризиків

Обмірковує визначає здорові та шкідливі обмірковує альтернативні рішення
альтернативи власних звички [2 СЗО 3.1] щодо відповідності здоровим чи
дій та рішень шкідливим звичкам [4 СЗО 3.1]

Приймає зміни у відзначає зміни у власному спостерігає за змінами у своєму тілі
власному організмі організмі і приймає їх [2 СЗО залежно від фізичного стану,
3.2] настрою, виду діяльності, способу
життя; пояснює та приймає їх [4 СЗО
3.2]

Аналізує вплив визначає позитивний і аналізує позитивний і негативний
поведінки на здоров'я негативний вплив на вибір вплив на вибір здорової та безпечної
здорової та безпечної поведінки поведінки [4 СЗО 3.3]
[2 СЗО 3.3]

Здійснює вибір та розпізнає, що приносить обирає діяльність, яка приносить
отримує задоволення задоволення та користь [2 СЗО задоволення та користь [4 СЗО 3.4]
3.4]

Підприємливість та етична поведінка для поліпшення здоров'я, безпеки та добробуту

Вчиться вчитися без упорядковує власне навчання планує та організовує власне
шкоди для здоров'я відповідно до своїх потреб та навчання, чергуючи його з
рекомендованих умов [2 СЗО 4.1] відпочинком [4 СЗО 4.1]

Знаходить і перевіряє розпізнає знаки, символи і намагається критично оцінювати
інформацію попередження щодо ймовірної інформацію щодо товарів і послуг [4
небезпеки [2 СЗО 4.2] СЗО 4.2]

Діє ефективно і пояснює потреби свої та інших розрізняє необхідні та надмірні
самостійно осіб; визначає, від кого та від потреби свої та інших осіб; визначає
чого залежить задоволення короткострокові цілі та планує
потреб [2 СЗО 4.3] конкретні дії щодо задоволення
власних потреб [4 СЗО 4.3]

Спілкується уважно слухає, запитує про сприймає критичну інформацію
конструктивно потреби інших осіб та щодо себе та етично реагує на неї [4
висловлюється так, щоб не СЗО 4.4]
образити інших осіб [2 СЗО 4.4]

Виявляє культуру визнає важливість помірності у намагається ошадно
споживання споживанні послуг та продукції використовувати ресурси [4 СЗО 4.5]
[2 СЗО 4.5]

Планує майбутнє пояснює важливість навчання у уявляє свою мету і розповідає про те,
школі для свого життя та як її досягти; пояснює, як від

добробуту; планує свій день ставлення до навчання залежить (навчальний та вихідний) [2 СЗО власний успіх і добробут [4 СЗО 4.6] 4.6]

Співпрацює для виконує різні ролі в групі, погоджується на ту роль, яку здатний досягнення пояснює у чому цінність спільної виконати найкраще; разом з іншими результату діяльності роботи [2 СЗО 4.7] особами визначає мету спільної роботи, намагається досягти її [4 СЗО 4.7]

{Додаток 8 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 9 до Державного стандарту
--	--------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з громадянської та історичної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Встановлення зв'язків між подіями, діяльністю людей та її результатами у часі, пояснення значення пам'ятних для себе та інших громадян України дат (подій)

Орієнтується в встановлює послідовність подій визначає послідовність подій; історичному часі (раніше/пізніше, до/після, давно/співвідносить одиниці вимірювання недавно); пояснює, як і чому люди часу [4 ГІО 1.1] визначають час [2 ГІО 1.1]

Розкриває описує послідовність етапів встановлює кількість поколінь у тривалість і розвитку людини; намагається своїй родині, розкриває зв'язки між варіативність подій пояснити, як події пов'язані між теперішнім та попередніми в часі собою [2 ГІО 1.2] поколіннями [4 ГІО 1.2]

Виявляє і прогнозує розрізняє теперішнє, минуле і наводить приклади суспільні майбутнє (було - є - буде) [2 ГІО культурно-історичної спадщини (історичні) зміни 1.3] України; виокремлює важливі для громадян України події, пояснює, як вони впливають на життя [4 ГІО 1.3]

Орієнтація у знайомому соціальному середовищі, долучення до його розвитку, пояснення впливу природи та діяльності людей на нього

Орієнтується у соціальному середовищі	уорієнтується у близькому до місця проживання та освоєному людьми соціальному середовищі [2 ГІО 2.1]	відомі об'єкти середовища, планує прогулянку/ подорож/екскурсію до об'єктів культурної спадщини рідного краю, України [4 ГІО 2.1]
---------------------------------------	--	---

Виявляє взаємозв'язок природного соціального середовища	показує, як природа дає людям пояснює цінність природи для засоби до існування; описує зміни, життя та роль діяльності людини в якій спостерігає у знайомому освоєнні навколишнього світу [4 просторі, пов'язані з людською ГІО 2.2] діяльністю [2 ГІО 2.2]
---	---

Формує разом з іншими особами громадський простір	здосліджує об'єкти загального користування у своїй місцевості; користування і власні об'єкти; дотримується правил поведінки під протидією (залучаючи дорослих) час гри, прогулянки і відпочинку [2 порушенням правил поведінки в ГІО 2.3]	розрізняє об'єкти загального користування і власні об'єкти; (залучаючи дорослих) публічних місцях [4 ГІО 2.3]
---	---	---

Робота з різними джерелами соціальної та історичної інформації, аналіз змісту джерел, їх критична оцінка

Добирає історичної суспільно значущої інформації	джерела пояснює, де може знайти потрібну інформацію; виявляє основний зміст джерела інформації; розпитує старших людей про минуле [2 ГІО 3.1]	знаходить потрібну інформацію про минуле і сучасне; добирає джерело інформації відповідно до потреб і заінтересованості [4 ГІО 3.1]
--	---	---

Аналізує (історичну) інформацію	запитує про те, що зацікавило; знаходить відповіді на запитання; виокремлює в тексті окремі події, персонажі, поняття; виокремлює в джерелі інформацію зрозумілі запитання про людей, про відому особу/подію [2 ГІО 3.2]	виокремлює факти, які викликають сумніви; знаходить інформацію, яка зрозуміла запитанням про людей, минулі чи теперішні події [4 ГІО 3.2]
---------------------------------	--	---

Оцінює достовірність соціальної (історичної) інформації	розрізняє казкові події та факти; висловлює припущення сумніви; про правдивість інформації [2 ГІО 3.3]	виокремлює факти, які викликають сумніви; пояснює можливі наслідки поширення неправдивої інформації [4 ГІО 3.3]
---	--	---

Узагальнення інформації з різних джерел, розповідь про минуле і сучасне

Систематизує узагальнює соціальну	та виокремлює незрозумілі слова і допомогою дорослих встановлює їх зміст; придумує назву твору, що важливі відомості та відображає його зміст [2 ГІО 4.1]	за збирає інформацію на тему, яка цікавить; визначає важливі і менш важливі відомості та обґрунтовує
-----------------------------------	---	--

(історичну)
інформацію

це; порівнює події, вчинки осіб [4
ГІО 4.1]

Розповідає про розповідає про себе, свою родину та виражає різними способами
минуле і сучасне інших осіб [2 ГІО 4.2] уявлення про відомі історичні події,
пам'ятки культури, видатних людей
[4 ГІО 4.2]

*Представлення аргументованих суджень про відомі факти історії та історичних осіб, а
також про події суспільного життя*

Формулює та висловлює свої вподобання; формулює власну думку щодо
представляє виокремлює фрази та/або дії, які вчинку, події, пам'ятки культури;
судження, вразили; обмірковує вплив своїх добирає прості докази;
добираючи слів та/або дій на думку інших осіб дотримується послідовності
аргументи [2 ГІО 5.1] викладення думок [4 ГІО 5.1]

*Усвідомлення почуття власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свобод,
повага до прав і гідності інших осіб, протидія дискримінації та нерівному ставленню до
особистості*

Формує себе якщо пише себе, свій характер, визначає свої риси характеру,
особистість, захоплення, якими відрізняється від моральні якості; розповідає про свої
утверджує власну інших осіб [2 ГІО 6.1] мрії та пояснює шляхи їх
гідність здійснення [4 ГІО 6.1]

Захищає права пояснює свої обов'язки в сім'ї, виявляє та засуджує негідну
людини школі; дотримується правил поведінку; розпізнає випадки
поведінки, що засвідчують повагу порушення прав дитини; пояснює,
до інших осіб; звертається за до кого можна звернутися, коли
допомогою до старших у разі, коли ображають та/або принижують його
його або інших осіб ображають [2 чи інших осіб, відповідно діє в
ГІО 6.2] таких ситуаціях [4 ГІО 6.2]

Протидіє і запобігає розпізнає вчинки і слова, які спілкується з урахуванням
проявам можуть підтримати або образити; особливостей інших людей;
дискримінації та поважає різноманітність, пояснює, чому потрібно діяти
нерівності справедливо ставиться до інших справедливо [4 ГІО 6.3]
осіб [2 ГІО 6.3]

*Усвідомлення себе громадянином України, аналіз культурно-історичних основ власної
ідентичності, визнання цінності культурного розмаїття*

Усвідомлює себе збирає інформацію та розповідає досліджує своє походження,
частиною спільноти про свою родину, однокласників, родовід, визначає свою роль у
Україну; пояснює, що означає бути школі, громаді, державі; досліджує,
членом родини, громади, класу; які традиції і свята шанують у

долучається до родинних і родині, родинх друзів та національних традицій, пояснює їх однокласників, ставиться з повагою значення для себе [2 ГІО 7.1] до цих традицій і свят [4 ГІО 7.1]

Співпрацює з пояснює важливість співпраці у визначає мету спільної роботи; іншими особами групі; разом з іншими особами планує послідовність дій групи для визначає послідовність виконання завдання; погоджується завдань; виконує різні ролі в групі на роль, яку здатний виконати [2 ГІО 7.2] найкраще [4 ГІО 7.2]

Дотримання принципів демократичного громадянства, активна участь у житті шкільної спільноти, громади і держави

Робить домовляється з однокласниками про визначає разом з однокласниками та відповідальний добросесні правила взаємодії, використовує правила та процедури вибір дотримується досягнутих вирішення питань, які стосуються домовленостей, пояснює, чому це життя класу; пояснює, як власний важливо [2 ГІО 8.1] вибір та дії можуть вплинути на інших осіб [4 ГІО 8.1]

Бере участь у розповідає про свої успіхи, успіхи розповідає про свої досягнення, розв'язанні проблем класу, своєї родини; розповідає про досягнення класу, своєї родини, спільнот свої проблеми, обирає варіанти їх школи, громади; аналізує проблеми розв'язання; долучається до класу, школи, громади та пропонує корисних справ у родині, класі, варіанти їх розв'язання; пояснює школі [2 ГІО 8.2] фактори, які допомогли досягти успіху або призвели до виникнення проблеми; долучається до справ, корисних для класу, школи, громади [4 ГІО 8.2]

Осмилює розповідає про Україну як про свою пояснює, що означає бути громадсько-політич Батьківщину, розпізнає державні громадянином України та як не життя символи України, шанобливо Україна пов'язана з Європою [4 ГІО ставиться до них [2 ГІО 8.3] 8.3]

{Додаток 9 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 10 до Державного стандарту
--	---------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мистецької освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти
--	---

	1-2 класи	3-4 класи
--	-----------	-----------

Художньо-образне, асоціативне мислення у процесі художньо-творчої діяльності через образотворче, музичне та інші види мистецтва

Творить засобами способами	різними творить відомими художніми засобами і способами [2 МІО 1.1]	добирає засоби і способи для творення художнього образу [4 МІО 1.1]
----------------------------	---	---

Імпровізує	експериментує, відомі техніки художньо-творчої діяльності, звуками, ритмами, рухами, лініями, кольорами, формами, матеріалами тощо для створення художніх образів [2 МІО 1.2]	експериментує, відомі техніки художньо-творчої діяльності, звуками, ритмами, рухами, лініями, кольорами, формами, матеріалами тощо, поєднуючи елементи для втілення ідеї в художньому образі [4 МІО 1.2]
------------	---	--

Естетично перетворює навколишній світ	спостерігає за навколишнім світом, фіксує цікаві явища як ідеї для творчості; допомагає прикрасити місце, де навчається, живе [2 МІО 1.3]	спостерігає за навколишнім світом, фіксує в різний спосіб цікаві явища; використовує їх у творчій діяльності; пропонує ідеї оздоблення місця, де навчається, живе; реалізує їх самостійно або за допомогою інших осіб [4 МІО 1.3]
---------------------------------------	---	---

Пізнання мистецтва, інтерпретація художніх образів, досвід емоційних переживань, ціннісне ставлення до мистецтва

Аналізує, інтерпретує, мистецтво	сприймає твори різних видів мистецтва і емоційно-ціннісне ставлення до них у різний спосіб (словами, мімікою, лініями, деталями, кольорами тощо) [2 МІО 2.1]	сприймає твори різних видів мистецтва і проявляє емоційно-ціннісне ставлення до них у різний спосіб; зосереджує увагу на творі, а що ні, визначає відомі засоби художньої виразності [4 МІО 2.1]
----------------------------------	--	--

Пізнає мистецтва	мову розрізняє види мистецтва (музичне, образотворче, театральне, хореографічне тощо) і розпізнає притаманні їм засоби виразності [2 МІО 2.2]	вирізняє елементи художньої мови, характерні для різних видів мистецтва (музичне, образотворче, театральне, хореографічне тощо) [4 МІО 2.2]
------------------	---	---

Пізнання себе через художньо-творчу діяльність та мистецтво

Оцінює власну оцінює власну творчість за оцінює власну творчість за творчість визначеними орієнтирами; визначеними орієнтирами; пояснює, наскільки вдалося за допомогою вчителя необхідні для втілити свій задум [2 МІО 3.1] самовдосконалення дії; відстоює своє право на самовираження [4 МІО 3.1]

Представляє власні презентує створені художні презентує створені художні образи, досягнення образи у зрозумілий спосіб, пояснює свій задум, відстоює думку пояснюючи створене [2 МІО 3.2] [4 МІО 3.2]

Взаємодіє з іншими бере участь у колективній творчій бере участь у колективних творчих особами через діяльності, дотримується правил проектах, виконує різні дії/ролі у мистецтво творчої співпраці; ділиться з творчому процесі; обговорює з іншими особами враженнями від іншими особами враження від сприйняття мистецтва та творчої сприйняття мистецтва та творчої діяльності [2 МІО 3.3] діяльності, поважаючи вибір інших осіб [4 МІО 3.3]

Регулює власний визначає серед творів і видів розпізнає власні емоції від емоційний стан художньо-творчої діяльності ті, сприйняття мистецьких творів, засобами мистецтва що подобаються; ділиться обирає твори і види емоціями від сприйняття художньо-творчої діяльності мистецьких творів; творить для відповідно до свого настрою; власного задоволення [2 МІО 3.4] пояснює, від чого одержує насолоду у власній творчості [4 МІО 3.4]

{Додаток 10 в редакції Постанови КМ № 688 від 24.07.2019}

	Додаток 11 до Державного стандарту
--	---------------------------------------

ВИМОГИ

до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з фізкультурної освітньої галузі

Загальні результати навчання здобувачів освіти	Обов'язкові результати навчання здобувачів освіти	
	1-2 класи	3-4 класи

Заняття руховою активністю, фізичною культурою та спортом; демонстрація рухових умінь та навичок, використання їх у різних життєвих ситуаціях

Виконує життєво виконує вправи на пересування виконує вправи на пересування необхідні рухові дії (ходьба, біг, стрибки, лазіння, (ходьба, біг, стрибки, лазіння, плавання, ковзання), виконує плавання, ковзання) з предметами та вправи з предметами та без них без них, оцінює власне виконання

(за наявності відповідних умов) рухових дій та виконання вправ
[2 ФІО 1.1] іншими особами (за наявності
відповідних умов) [4 ФІО 1.1]

Моделює рухову розпізнає, добирає та виконує розпізнає, добирає та виконує
діяльність фізичні вправи для ранкової фізичні вправи для ранкової
гімнастики; розрізняє, добирає та гімнастики, фізкультурної хвилинки
виконує фізичні вправи з різних та паузи; добирає відповідний
видів спорту для розвитку інвентар для кожного виду спорту,
фізичних якостей [2 ФІО 1.2] розрізняє та виконує вправи з різних
видів спорту для розвитку фізичних
якостей [4 ФІО 1.2]

Виконує фізичні виконує рухові дії під час виконує рухові дії у рухливих іграх
вправи під час ігрової рухливих ігор під керівництвом під час занять у школі та дозвілля [4
діяльності та змагань вчителя [2 ФІО 1.3] ФІО 1.3]

Вибір фізичних вправ для підвищення рівня фізичної підготовленості

Контролює свій контролює своє самопочуття заволодіє елементами самоконтролю у
фізичний стан підтримки дорослих у закладі процесі виконання фізичних вправ [4
загальної середньої освіти і поза ФІО 2.1]
його межами [2 ФІО 2.1]

Аналізує та оцінює пояснює значення фізичних аналізує вплив позитивних та
вплив фізичного вправ для здоров'я людини [2 негативних факторів на стан
навантаження на стан ФІО 2.2] здоров'я людини; оцінює своє
здоров'я самопочуття за частотою серцевих
скорочень та частотою дихання [4
ФІО 2.2]

Добирає фізичні обирає за допомогою вчителя та регулює інтенсивність навантаження
вправи для розвитку виконує вправи/ігри і елементи (швидкість, тривалість,
фізичних якостей та різних видів спорту для розвитку послідовність виконання фізичних
зміцнення здоров'я фізичних якостей [2 ФІО 2.3] вправ) відповідно до визначених
завдань [4 ФІО 2.3]

*Дотримання правил безпечної і чесної гри, вміння боротися, вигравати і програвати;
усвідомлення значення фізичних вправ для здоров'я, задоволення, гартування характеру,
самовираження та соціальна взаємодія*

Виконує різні виконує різні ролі під час ефективно взаємодіє з однолітками
соціальні ролі рухливих ігор, забав, обрядів та для досягнення спільних командних
інших форм рухової діяльності [2 цілей під час рухової діяльності [4
ФІО 3.1] ФІО 3.1]

Дотримується безпечної поведінки	дотримується правил безпеки особисто та під час спільної з рухової діяльності в закладі друзями рухової діяльності [2 загальної середньої освіти та поза ФІО 3.2] його межами, пояснює значення цих правил та їх наслідки [4 ФІО 3.2]
-------------------------------------	---

Дотримується етичних норм рухової діяльності	дотримується правил чесної гри у під час рухової діяльності; не час рухової діяльності; прагне засмучується через поразку [2 вигравати, не засмучується через поразку і сприймає її гідно [4 ФІО 3.3]
--	--

VI.ФОРМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі.

Організація освітнього процесу здійснюється за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими. Таке поєднання можливе, зокрема, для різного виду занять (практичні, лабораторні заняття проводяться в очному режимі, лекційні – в дистанційному).

Заклад освіти може організовувати освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

Також, в очному режимі, у разі нестачі в шкільних укриттях місць для всіх учасників освітнього процесу, можлива організація навчання по змінах або переведення навчання з окремих предметів на дистанційну форму.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в кожному населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть обрати дистанційну форму або індивідуальний графік навчання, або перевести дитину на екстернатну форму навчання. Для учнів, батьки яких оберуть онлайн навчання, у закладі освіти можуть організовуватись окремі класи з дистанційною формою організації освітнього процесу. Також, за умови обладнання класних приміщень відеокамерами, може бути створена можливість для дистанційного спостереження за уроком або відеозапису уроків.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті.

Основними формами організації освітнього процесу є:

- різні типи уроку з використанням інтерактивних методів навчання,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час,
- дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,
- дитяче волонтерство тощо.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми вчителі використовують внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VII. ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-но-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру.

Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 класах – рівневому.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою

Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13 .07. 2021 р. № 813;

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ І - СТУПЕНЯ

Оцінювання учнів 1-4-х класів відбувається згідно з наказом МОН України №813 від 13.07.2021 р. «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Оцінювання - це процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання учнів, аналіз отриманих даних та формулювання на його основі суджень про об'єкт, який оцінюють. Оцінювання здійснюють з метою створення сприятливих умов для розвитку талантів і здібностей кожного учня/учениці, формування у нього/неї компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» оцінювання учнів 1-4 класів закладу ґрунтується на принципах дитиноцентризму, об'єктивності, доброчесності, справедливості, неупередженості, систематичності, критеріальності, гнучкості, перспективності, диференційованості та конфіденційності, а також плановості, прозорості, відкритості, доброзичливості.

Основними функціями оцінювання є формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимулювальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна.

Реалізацію формувальної функції оцінювання вчителі закладу забезпечують відстеженням динаміки навчального поступу учня/учениці, визначенням його/її навчальних потреб та подальшим спрямуванням освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням виявлених результатів навчання.

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України

«Про освіту» результати навчання - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них педагоги виокремлюють об'єктивні результати навчання (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та особистісні надбання учня/учениці

(активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі:

- формувального оцінювання, метою якого є відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- підсумкового оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля отримання даних про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти.

Залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, особливостей змісту навчального предмета/інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема отримання даних здійснюється під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів, яка може бути: за формою - індивідуальною, груповою, фронтальною, за способом виконання - усною (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо), письмовою (окремні навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи), практичною (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо).

На заміну узагальненій бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета вивчення/інтегрованого курсу вчителі закладу використовують вербальну оцінку окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу (освітньої галузі), яка окрім оцінювального судження про досягнення називає рівень результату навчання. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки о досягнення та позначається буквами:

«початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти. Вона дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання та розроблена з урахуванням таких показників:

- якість знаннєвого складника компетентностей (дієвість, гнучкість, міцність, повнота, глибина, узагальненість, системність; до того ж визначальними

- ознаками є дієвість і гнучкість знаннєвого складника, що виявляються у готовності учня/учениці застосовувати знання в навчальних ситуаціях);
- сформованість діяльнісного складника компетентностей за рівнями реалізації навчальної діяльності: рівень розпізнавання і копіювання зразків, репродуктивний, продуктивний, продуктивно-творчий рівні;
 - прояв мотиваційно-ціннісного складника компетентностей, а саме умотивованості, інтересу, відповідальності.

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання

учнів 1-4-х класів

Оцінка результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; - характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти; - застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; - знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її, оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму) текстову; - прогнозує можливий результат, випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує,

	оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення планує подальші навчальні дії. - визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; - називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; групує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; - застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; - знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; - перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; - пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки
Середній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання; - називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, утворює об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками; - відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату;

	- знаходить інформацію у запропонованих джерелах; - перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; - коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; - визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.
Достатній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: - визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; - називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; - застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; - знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; - пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосується об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки.
Початковий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх

	пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій: - розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами; - називає окремі ознаки об'єктів; - відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок; - знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/ прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка; - коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонуванних запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/ неправильність результату
--	--

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/ електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

Формувальне оцінювання здійснюється в психологічно комфортних умовах, що передбачають рівноправний діалог між учнем/ученицею та вчителем. Оцінювальну діяльність розпочинають із самооцінювання учнем/ученицею власної роботи (або взаємооцінювання результатів навчання учнями) і завершують оцінюванням результату учителем.

Алгоритм діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання.

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей.

Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання.

Формування суб'єктної позиції учнів у процесі оцінювання.

Створення умов для формування умінь учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія).

Корегування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання.

Результати формувального оцінювання виражають вербальною оцінкою учителя/учнів, що характеризують процес навчання та досягнення учнів.

Основою формулювання оцінювальних суджень можуть бути орієнтовні рамки оцінювання результатів навчання та очікувані результати, окреслені в освітній програмі.

В оцінювальному судженні розкривають прогрес учнів та поради щодо подолання утруднень, за їх наявності, у досягненні очікуваних результатів навчання відповідно до програмових вимог.

Інформацію щодо сформованості певних результатів навчання учня/учениці та процесу їх досягнення, які учень/учениця виявляє під час виконання усних завдань, практичних робіт тощо, рекомендації щодо їх покращення учитель може фіксувати на носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденників учнів тощо).

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року проводять тематичні діагностувальні роботи.

Тематична діагностувальна робота є засобом зворотного зв'язку стосовно опанування учнями частиною очікуваних/обов'язкових результатів навчання з метою оперативного регулювання та коригування освітнього процесу задля підвищення його ефективності. Її проводять з метою:

визначення якісних і кількісних характеристик оволодіння певною, достатньо завершеною частиною навчального матеріалу відповідно до очікуваних результатів навчання, визначених в освітній програмі;

виявлення утруднень в навчальній діяльності учнів, коригування освітнього процесу та (за потреби) внесення коректив до календарно- тематичного планування з метою подолання виявлених в учнів утруднень;

прогнозування результатів навчання на наступному етапі опанування програмовим матеріалом з урахуванням шляхів удосконалення методики навчання.

Змістовим наповненням тематичної діагностувальної роботи є система навчальних завдань, що передбачають різні рівні реалізації навчальної діяльності та за результатами виконання яких можна отримати об'єктивну інформацію про досягнення групи взаємопов'язаних очікуваних результатів навчання учня на певному етапі опанування програмовим матеріалом.

Обсяг завдань у тематичній діагностувальній роботі визначають з урахуванням вікових можливостей учнів виконати завдання протягом 1 навчальної години, а зміст завдань, види навчальної діяльності добирають з урахуванням специфіки предмета вивчення, готовності учнів виконати завдання для виявлення результату.

Діагностувальні роботи можуть містити завдання, які виконують усно (переказ, власне висловлення тощо), письмово (списування, диктант, тестові завдання тощо), практично (дослід, моделювання/ конструювання, виконання практичної

роботи тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

Завдання діагностувальних робіт пропонуємо добирати таким чином, щоб результат навчання, який оцінюють на даному етапі навчання, можна було чітко визначити за результатами виконання завдання.

З предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова навчання) система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання: аудіювання (2-4 кл.), читання вголос (1-4 кл.), читання мовчки (3-4 кл.), читання напам'ять (2-4 кл.), роботу з літературним твором/медіа текстом (2-4 кл.), діалог (усно/письмово, 2-4 кл.), усний переказ (2-4 кл.), письмовий переказ (3-4 кл.), усний твір (2-4 кл.), письмовий твір (4 кл.), списування (1-4 кл.), диктант (2-4 кл.), робота з мовними одиницями (2-4 кл.). Комбінації навчальних завдань у діагностувальних роботах учитель може визначати самостійно з урахуванням дидактичної доцільності їх поєднання та часу, необхідного для виконання певного навчального завдання. Протягом року запропоновані види навчальних завдань у діагностувальних роботах можуть повторюватись. Кількість разів уміщення одного і того ж навчального завдання (кількість аудіювань, диктантів тощо) учитель може визначати з урахуванням особливостей формування певного очікуваного результату навчання та стану його досягнення учнями. З урахуванням дидактичної доцільності діагностувальна робота може бути представлена у тестовій формі й містити тестові завдання закритого і відкритого типів.

З предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова вивчення) система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання: аудіювання (1-4 кл.), читання (2-4 кл.), говоріння (1-4 кл.), письмо (2-4 кл.). Комбінування навчальних завдань у діагностувальних роботах вчитель може здійснювати самостійно. Водночас можна скористатися порадами щодо комбінування завдань у діагностувальних робіт з мови навчання.

З математики тематичні діагностувальні роботи можуть бути комбінованими, у тому числі з тестових завдань закритого й відкритого типів, та містити навчальні завдання на виявлення стану сформованості навичок читання, запису і порівняння чисел, обчислювальних навичок, навичок читання і запису математичних виразів/рівностей/нерівностей, розв'язування рівнянь, уміння розв'язувати задачі, розпізнавання й побудову геометричних фігур, оперування величинами тощо з урахуванням програмового матеріалу, що опрацьовувався. Водночас учитель може про них робити, які передбачають перевірку одного із результатів навчання (обчислювальних навичок, уміння розв'язувати задачі тощо). Одна з тематичних діагностувальних робіт протягом року може передбачати виявлення стану сформованості навичок усних обчислень. Зміст завдань у такій роботі, зазвичай, може охоплювати різні змістові лінії навчальної програми з математики.

З інтегрованих курсів, змістове наповнення яких охоплює природничу, соціальну і здоров'язбережувальну, громадянську та історичну освітні галузі, тематичні діагностувальні роботи можуть містити тестові завдання

закритого і відкритого типів на виявлення стану опанування учнями програмового матеріалу, практичні роботи з картами, приладами, моделями, а також графічні роботи, за допомогою яких перевіряється вміння інтерпретувати інформацію за допомогою моделі, малюнка, схеми тощо.

Система тематичних діагностувальних робіт у 3-4 класах може містити комплексні діагностувальні роботи для кожного класу, зміст яких охоплює мовно-літературну, математичну, природничу освітню галузі.

Тематичні діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна», а також з курсів за вибором, зазвичай, не проводять.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт з предмета вивчення/інтегрованого курсу учитель визначає самостійно під час складання календарно-тематичного плану.

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учня/учениці за рік. Під час підсумкового оцінювання зіставляють навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів загальної середньої освіти.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формування оцінювання. Підсумкову оцінку за рік визначають з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснюють шляхом узагальнення даних, отриманих під час формування оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату навчання.

З метою реалізації індивідуального підходу до учнів під час підсумкового оцінювання результатів навчання та створення можливостей кожному учню/учениці виявляти відповідальність за власне учіння і досягати максимально можливих результатів навчання за 10-15 днів до кінця навчального року узагальнюють результати навчання учнів з предметів вивчення/інтегрованих курсів за кожним блоком обов'язкових результатів навчання, який окреслений у свідоцтві досягнень, та визначають стан сформованості/рівень результатів навчання учня/учениці з урахуванням динаміки їх формування. Учитель за рішенням педагогічної ради закладу може фіксувати в класному журналі або лише на носії зворотного зв'язку з батьками попередню оцінку за результатами підсумкового оцінювання. Пропонуємо дотримуватись конфіденційності під час інформування учнів та їхніх батьків про результати оцінювання. У разі виявлення бажання учнів (їхніх батьків) покращити отримані результати, учитель може запропонувати їм індивідуалізовану діагностувальну роботу з виявлення стану

сформованості тільки тих результатів, які учень хоче покращити. Таку роботу учні, зазвичай, виконують в межах індивідуальної роботи під час уроку.

Підсумкову (річну) оцінку визначають з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти проводять **державну підсумкову атестацію** здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

Підставою для зарахування учнів до 5 класу є свідоцтво досягнень учня, у якому результати навчання можуть бути схарактеризовані рівневою оцінкою, що затверджене рішенням педагогічної ради.

VIII. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

II СТУПІНЬ

5-6 КЛАС

I.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Перелік нормативних документів щодо організації діяльності Іванковецького ліцею на 2023-2024 навчальний рік

Організація освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти в 2023/2024 навчальному році здійснюватиметься відповідно до:

Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

До Постанови КМУ від 28.07.2023 №782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» 2023/2024 навчальний рік розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення **Концепції** реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «**Нова українська школа**» на період до 2029 року»;

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за №1111/35394 зі змінами згідно Наказу МОЗ від 01.08.2022 № 1371; Постанови Кабінету Міністрів України №782 від 28 липня 2023 року «про початок навчального року під час воєнного стану в Україні»; Наказу МОНУ №563 від 15.05.2023 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»;

Листа Міністерства освіти і науки України м. Київ. від **16 серпня 2023 р. № 1/12186-23**. Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної освіти.

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:
на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);

на рівні базової середньої освіти: в 5-6 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898);

в 7 – 9 класах – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392).

Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти – *на рівні початкової освіти:*

Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної

середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

на рівні базової середньої освіти:

у 5-6 класах – Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02. 2021 № 235),

у 7 – 9 класах – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405);

на рівні профільної середньої освіти – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами);

Наказів Міністерства освіти і науки України:

від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»,

від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп

подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 (зі змінами);

Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 23 квітня 2019 року № 536 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518;

Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314, *зі змінами згідно наказу МОН України*; **Наказ** від 15.02.2023 № 165;

Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09. 2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224);

Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 16.04.2018 № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р за № 564/32016;

Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі в закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році рекомендовані такі *навчальні програми*:

5-6 клас – модельні навчальні програми, яким надано гриф

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом від 12.07.2021 № 795 (зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12. 2021 р. №1358, від 02.02. 2022 р. № 96, від 09.02. 2022 № 143, від 11.04. 2022 р. № 324) (гриф Міністерства станом на 01 серпня 2022 року надано 95 модельним навчальним програмам);
Наказом МОН № 883 від 24.07.2023 року «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти»

2. Структура навчального року

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» (далі – Постанова) в закладах загальної середньої освіти 2023/2024 навчальний рік триватиме з 1 вересня 2023 року до 28 червня 2024 року. Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. 2023/2024 навчальний рік може тривати більше або менше 175 днів.

Тривалість та структура навчального року визначається закладом освіти з урахуванням навчального часу на проведення державної підсумкової атестації, навчальної практики, додаткових консультацій для усунення прогалин у навчанні, навчально-польових занять/зборів і навчально-тренувальних занять предмета «Захист України», інших форм організації освітнього процесу, визначених освітньою програмою закладу освіти. Педагогічною радою закладу освіти визначаються також тривалість навчального тижня (п'ять днів).

Навчальний рік розпочинається з 01.09.2023р. та закінчується 31.05.2024р.

перший семестр з 01 вересня по 29 грудня 2023 року;

другий семестр з 15 січня по 31 травня 2024 року;

осінні канікули з 23 по 29 жовтня 2023 року;

зимові канікули з 30 грудня 2023 року по 14 січня 2024 року;

весняні канікули з 25 березня по 31 березня 2024 року.

Останній дзвоник провести 31.05.2024р.

У закладах освіти щоденно о 9 годині 00 хвилин має проводитись загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі.

Організація освітнього процесу здійснюється за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими. Таке поєднання можливе, зокрема, для різного виду занять (практичні, лабораторні заняття проводяться в очному режимі, лекційні – в дистанційному). Або для різних класів: один клас навчається очно, інший – дистанційно в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі. При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти.

Заклад освіти може організовувати освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. Також, в очному режимі.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в кожному населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть обрати дистанційну форму або індивідуальний графік навчання, або перевести дитину на екстернатну форму навчання.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті.

Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року».

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1 години у 5 класах, 1,5 години у 6 класі.

Додаток3

Складений відповідно до таблиці 1 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 19.02.2021 № 235

Навчальний план для 5,6 класів

Освітня галузь	Предмети	Кількість годин на тиждень		Разом
		5	6	
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	8
	Українська література	2	2	4
	Зарубіжна література	1,5	1,5	3
	Англійська мова	3,5	3,5	7
Математична	Математика	5	5	10
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	4
	Географія	-	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	2
	Етика	0,5	0,5	0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України	1	-	1
	Історія України Всесвітня історія	-	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	3
Технологічна	Технології	2	2	4
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	4
Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
Разом		26+3	29+3	61
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	59
Всього		26+3	29+3	61

III. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я. Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для

оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

V. ОСВІТНІ ГАЛУЗІ

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

✎ формування компетентностей;

✎ розвитку компетентностей;

✎ перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

✎ корекції основних компетентностей;

✎ комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Компетентнісний потенціал

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
Вільне володіння державною мовою	Уміння: сприймати (зокрема читати інформаційні та художні тексти класичної та сучасної літератури (української і зарубіжних), розуміти, перетворювати, аналізувати, інтерпретувати та оцінювати інформацію висловлювати думки, почуття, погляди в усній та письмовій формі використовувати вербальні та невербальні засоби в різноманітних міжособистісних, соціальних і культурних контекстах дотримуватися культури мовлення та норм мовленнєвого етикету, враховувати культурні та особистісні відмінності співрозмовників, переваги та/або обмеження окремих груп чи осіб адаптуватися до змінюваних умов спілкування, розв'язувати нестандартні завдання з використанням потенціалу української мови та відповідних комунікативних стратегій

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) іноземними мовами	Ставлення: цінування української мови як чинника національної та громадянської ідентичності готовність спілкуватися державною мовою прагнення використовувати українську мову в усіх сферах життя прагнення до ненасильницької комунікації
	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) мовою Уміння: сприймати (зокрема читати рідною мовою), розуміти, перетворювати, аналізувати та інтерпретувати, оцінювати інформацію висловлювати думки, почуття, погляди в усній та письмовій формі рідною мовою адаптуватися до умов спілкування в багатомовному середовищі з використанням потенціалу рідної мови та відповідних комунікативних стратегій, урахувати культурні та особистісні відмінності співрозмовників, переваги та/або обмеження окремих груп чи осіб Ставлення: цінування рідної мови як чинника етнокультурної ідентичності готовність спілкуватися рідною мовою потреба в читанні рідною мовою
	Здатність спілкуватися іноземними мовами Уміння: використовувати власний мовленнєвий досвід для вивчення іноземних мов пояснювати роль/значення мовних явищ та системи понять, за допомогою яких формується картина світу носіїв іноземної мови використовувати у разі потреби різноманітні стратегії для задоволення власних іншомовних комунікативних намірів використовувати іноземні мови для розширення читацького досвіду, читацьких інтересів Ставлення: готовність до міжкультурного діалогу

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
	розуміння важливості оволодіння іноземними мовами для міжкультурного спілкування відкритість до вивчення іноземних мов готовність спілкуватися іноземними мовами дотримання культури спілкування, прийнятої в сучасному суспільстві, повага до культурних та особистісних відмінностей співрозмовників, усвідомлення та урахування переваг та/або обмежень окремих груп чи осіб, виявлення розуміння і співпереживання толерантність до представників іншого народу, носіїв іншої мови, культури, звичаїв і способу життя розуміння потреби популяризації України у світі засобами іноземних мов
Математична компетентність	Уміння: установлювати причиново-наслідкові зв'язки, виокремлювати головну та другорядну інформацію формулювати визначення, логічно обґрунтовувати висловлену думку перетворювати інформацію з однієї форми в іншу (текст, графік, таблиця, схема) для вирішення комунікативних завдань Ставлення: готовність до пошуку різноманітних способів розв'язання комунікативних проблем
Компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій	Уміння: висловлювати гіпотези, описувати процеси власної діяльності з використанням мовних і мовленнєвих засобів, зокрема іноземної мови Ставлення: прагнення поглиблювати уявлення про цілісну наукову картину світу для суспільно-технологічного розвитку
Інноваційність	Уміння:

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
	презентувати власні ідеї, бачення, інноваційні погляди зрозуміло, грамотно, креативно, використовуючи доцільні засоби вираження мовлення мобілізувати ресурси (зокрема нематеріальні та цифрові) через комунікацію для провадження інноваційної діяльності ефективно використовувати різні комунікативні стратегії для розв'язання життєво важливих проблем, зокрема в ситуаціях неоднозначності та непевності Ставлення: відкритість до інновацій, готовність продукувати нові ідеї, спонукати до цього інших осіб
Екологічна компетентність	Уміння: використовувати потенціал текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) щодо висвітлення діяльності людини як частини природи використовувати комунікативні стратегії для реалізації екологічних проєктів, формування екологічної культури та забезпечення сталого розвитку суспільства Ставлення: інтерес до здобутків українських і зарубіжних авторів, які зробили вагомий внесок у формування та поширення ідей сталого розвитку суспільства
Інформаційно-комунікаційна компетентність	Уміння: використовувати різні види сприймання текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) для пошуку, обробки, аналізу та добору інформації діяти за алгоритмом у процесі складання плану для розв'язання комунікативних завдань комунікувати грамотно і безпечно в інформаційному просторі розрізняти емоції інших осіб у контексті комунікації розпізнавати маніпулятивні технології та протистояти їм використовувати сучасні цифрові технології для розширення читачького досвіду та кола читачьких інтересів Ставлення: задоволення пізнавального інтересу в інформаційному середовищі прагнення етично взаємодіяти у віртуальному просторі

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
	готовність дотримуватися авторських прав прагнення особистісного розвитку як компетентного мовця і читача за допомогою цифрових технологій
Навчання впродовж життя	Уміння: визначати власні комунікативні потреби, цілі та способи їх досягнення використовувати ефективні прийоми вивчення державної/рідної/іноземної мови з урахуванням власного стилю навчання постійно збагачувати власний словниковий запас через використання словників і довідкових ресурсів, зокрема цифрових здійснювати самооцінку результатів діяльності, рефлексію користуватися різними видами бібліотек та орієнтуватися в бібліотечних ресурсах Ставлення: прагнення вдосконалювати власне мовлення впродовж життя, розвивати мовну інтуїцію руйнування власних мовних і комунікативних бар'єрів, усвідомлення та подолання стереотипів розуміння ролі читання текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) українських і зарубіжних авторів для гармонійного розвитку і самовдосконалення прагнення збагачувати читацький і мовленнєвий досвід
Громадянські та соціальні компетентності	Громадянські компетентності Уміння: аргументовано і грамотно висловлювати власну громадянську позицію використовувати комунікативні навички та багатомовність для ведення міжкультурного діалогу уникати дискримінування інших осіб у своїх висловлюваннях та діях критично оцінювати інформацію з різних джерел, формувати та обстоювати особистісні ціннісні орієнтири, спираючись на цінності

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
	українського народу, його історико-культурні надбання і традиції в європейському ціннісному контексті Ставлення: сприйняття громадянських цінностей, актуалізованих у текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах) українських і зарубіжних авторів шанування української культури, толерантне ставлення до інших культур плекання українських національних цінностей, повага до цінностей інших народів і культур відкритість до культурного різноманіття за допомогою вивчення мови (мов) та здійснення міжкультурної комунікації повага до права та законодавства щодо забезпечення функціонування української мови як державної утвердження права на власну думку Соціальні компетентності Уміння: використовувати ефективні комунікативні стратегії для співпраці в групі використовувати мову ненасильницького спілкування враховувати вплив слова на психічне здоров'я людини, відповідально використовувати мовні виражальні засоби враховувати особистісні та культурні відмінності співрозмовників, переваги та/або обмеження окремих груп чи осіб застосовувати комунікативні стратегії для протистояння деструктивним та маніпулятивним впливам, що є загрозою для здоров'я конструктивно спілкуватися в різних соціальних середовищах із дотриманням принципів свободи особистості виявляти в текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах) українських і зарубіжних авторів соціально важливий зміст Ставлення: готовність до налагодження контактів з іншими особами з використанням різноманітних мовних засобів прагнення до пізнання суспільного досвіду України та інших держав через мову та культуру, зокрема літературні твори українських і зарубіжних авторів

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
Культурна компетентність	усвідомлення взаємозалежностей Уміння: використовувати мову для духовного, культурного та національного самовираження читати, аналізувати та інтерпретувати тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) українських і зарубіжних авторів сприймати та осмислювати цінності, актуалізовані в текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах) українських і зарубіжних авторів використовувати досвід взаємодії з творами мистецтва в життєвих ситуаціях для формування власного світогляду та збагачення досвіду створювати тексти з вираженням власних ідей, досвіду і почуттів та використанням відповідних художніх засобів добирати тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) для задоволення власних пізнавальних та естетичних потреб Ставлення: потреба в читанні художньої літератури для задоволення та рефлексії над прочитаним цінування художньої літератури як мистецтва слова в контексті духовних надбань людства відкритість до міжкультурної комунікації, усвідомлення індивідуальних і соціальних стереотипів, що можуть міститися в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) зацікавленість світовими культурними здобутками готовність сприймати літературний твір як структуру, відкриту до читацьких інтерпретацій у часі та просторі
Підприємливість та фінансова грамотність	Уміння: ініціювати усну, письмову та онлайн-взаємодію державною/рідною/іноземною мовою для розвитку ідеї та її реалізації презентувати власну ідею та ініціативи зрозуміло, грамотно, з використанням доцільних виражальних засобів використовувати комунікативні стратегії для формулювання власних пропозицій і рішень

Ключові компетентності	Уміння та ставлення
------------------------	---------------------

описувати державною/рідною/іноземною мовою власні вміння та компетентності стосовно варіантів кар'єри, розвитку підприємницьких і соціальних ініціатив

пояснювати значення заощадження, інвестування, запозичення, страхування тощо, зокрема на прикладі літературних творів українських і зарубіжних авторів

обговорювати й планування доходи та витрати за допомогою ефективних комунікативних стратегій

використовувати фінансові документи

Ставлення:

готовність брати відповідальність за себе та інших осіб

відповідальне ставлення до мовленнєвого вчинку

розуміння ролі комунікативних умінь, читацького досвіду для успішної самореалізації, зокрема у професійній кар'єрі та діловому середовищі

усвідомлення важливості володіння державною мовою та спілкування рідною/іноземною мовою для забезпечення добробуту і фінансового успіху

готовність обстоювати важливість збільшення доходу, ощадливості та раціонального використання коштів

Базові знання

Українська мова, українська література, зарубіжні літератури (у перекладі українською мовою), мова та література корінного народу або національної меншини

Інформація: джерело інформації; інформація текстова, графічна, числова тощо; достовірність, новизна, актуальність і несуперечливість інформації; надійність і ненадійність джерел інформації; критерії добору і способи пошуку інформації; явна і прихована інформація; факти і судження; маніпуляція і пропаганда.

Комунікація: комунікативна взаємодія; ситуація спілкування; адресат, адресант; форма і зміст повідомлення; мета і позиція мовця; комунікативні наміри співрозмовників; важливі та другорядні деталі повідомлення; прихований зміст повідомлення; вербальні та невербальні засоби; типові стратегії мовленнєвої взаємодії; аргументація; інтонаційні засоби; емоційний стан співрозмовників; формули мовленнєвого етикету; жанрові форми мовлення; різноманітні стратегії продукування ідей; принципи етики спілкування, норми літературної вимови; соціокультурні норми; стереотипи, протидія та попередження дискримінації, цькування (булінгу); протидія

пропаганді та маніпуляції; ненасильницька комунікація; суспільно-культурний контекст; цифрове середовище; безпечна поведінка у цифровому просторі; онлайн-взаємодія; форми презентації; академічна доброчесність.

Текст: різновиди текстів (одиничні і множинні, цілісні, перервані і змішані); опис, розповідь, роздум; стилі та жанри; структура тексту; фрагментарні тексти; зміст прочитаного; тема; мікротема; ідея; проблеми в тексті; підтекст; культурно-історичний контекст; гіпертекст у медіатексті; особистий і суспільний досвід; мета читання (для отримання інформації, виконання завдань, розвитку естетичного досвіду).

Літературний твір: художні твори українських і зарубіжних авторів; література корінних народів і національних меншин; актуальна національна та загальнолюдська, зокрема морально-етична, проблематика творів; роди і жанри літератури; зміст і форма літературного твору (тема, ідея, фабула, сюжет, композиція, художні образи, поетика); літературний твір в історико-культурному контексті; літературно-мистецькі епохи, напрями, течії та стилі; індивідуальний стиль; естетична цінність літературного твору; відкритість творів літератури до інтерпретації; художній переклад; читацький досвід, емоційний стан читача.

Мовні засоби: мова як система; мовні одиниці різних рівнів, їх характерні ознаки та функції в мовленні; мова як відображення картини світу; мовна норма та її динамічність в історико-культурному контексті; помилка; засоби художньої виразності.

Іноземні мови

Знання світу: значення іноземної мови для життя в мультилінгвальному та полікультурному світовому просторі; місця, установи, організації, люди, об'єкти та їх взаємозв'язок і процеси у відповідних ситуаціях спілкування.

Соціокультурні знання (суспільство та культура країни мови, яку вивчають): повсякденне життя; умови життя; міжособистісні стосунки; цінності, переконання, ставлення до національної ідентичності, історії, традицій, мистецтва тощо; мова тіла; соціальні звички/умовності/стереотипи (пунктуальність, одяг, харчування, поведінка, звичаї, святкування тощо).

Інформація: джерела та види інформації; достовірність та новизна інформації; критерії добору і способи пошуку інформації; явна і прихована інформація.

Комунікація: комунікативна взаємодія; мета та ситуація спілкування; комунікативний намір; вербальні та невербальні засоби; типові стратегії спілкування; інтонаційні засоби; емоційний стан; формули мовленнєвого етикету; різноманітні стратегії продукування ідей; суспільно-культурний контекст комунікації; типові стратегії взаємодії; цифрове середовище; безпечна поведінка в цифровому просторі; соціально значущі запитання; онлайн-взаємодія.

Мовленнєві функції та мовні засоби: опис; розповідь; характеристика; аргументація власного вибору, погляду; запитування і надання інформації;

розпитування для роз'яснення та уточнення інформації; пропонування, прийняття, відхилення пропозиції; прохання про допомогу; оцінювання подій, ситуацій, вчинків, дій, фактів; порівнювання подій, фактів, явищ; привертання уваги співрозмовника; висловлювання власних вражень, почуттів, емоцій, переконань, думок, згоди або незгоди; значення мовних явищ та іншої системи понять, за допомогою якої сприймається дійсність; лексичний діапазон відповідно до тематики ситуативного спілкування.

VI. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- ⌘ формування компетентностей;
- ⌘ розвитку компетентностей;
- ⌘ перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- ⌘ корекції основних компетентностей;
- ⌘ комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосовувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VII. ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Навчальні досягнення здобувачів у 5-6 класах здійснюються у бальному оцінюванні, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагоги керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховуються дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, рекомендовано використовувати інструменти з орієнтовного переліку, наведеного у Додатку [1].

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може ухвалити рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;

комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);

планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;

рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання у закладі освіти можна застосовувати Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток [2]) або на її основі розробити власні критерії та шкалу оцінювання. У пропонуваній Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Заклад загальної середньої освіти може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, рекомендуємо у першому семестрі 5-го класу підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі). При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі рекомендуємо при виставленні річної оцінки орієнтуватись на оцінку за II семестр, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховувати шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Для розроблення та/або оцінки вже розроблених власних критеріїв і шкали оцінювання заклад освіти може використати Орієнтовні вимоги до критеріїв та шкал оцінювання (Додаток 3). Ці орієнтовні вимоги мають допоміжний характер і не є обов'язковими до використання.

IV.Перелік модельних навчальних програм для 5-6 класів

у 2023/2024 навчальному році

Модельна навчальна програма

Освітня галузь

назва

автор(и)

Мовно-літературна
(українська мова,
українська та зарубіжна
літератури)

Модельна навчальна
програма «Українська мова.
5-6 класи» для закладів
загальної середньої освіти

Заболотний О.В,Заболотний
В.В.

Модельна навчальна
програма «Українська
література. 5 клас» для
закладів загальної середньої
освіти

Яценко Т.О.

Модельна навчальна
програма «Українська
література. 6 класи» для
закладів загальної середньої
освіти

Архіпова В.П., Січкарс.І.

Мовно-літературна
(іншомовна освіта)

Модельна навчальна
програма «Зарубіжна
література. 5-6 класи» для
Іноземна мова 5 клас для
закладів загальної середньої
освіти

О.Ніколенко

Карпюк

Іноземна мова 6 клас для
закладів загальної середньої
освіти

Редько В.Г., Шаленко О.П.

Математична

Модельна навчальна
програма «Математика. 5-6
класи» для закладів
загальної середньої освіти

Скворцова С. О.,
Тарасенкова Н. А.

Природнича

«Пізнаємо природу». 5-6
класи (інтегрований курс)»
для закладів загальної
середньої освіти

Біда Д.Д., Гільберг Т.Г.,
Колісник Я.І.

Громадянська історична освіта	та	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Майорський В. В., Піскарьова І. О., Щупак І. Я.
Соціальна здоров'язбережна	та	«ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ» 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.
Технологічна		Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.)	Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.
Інформатична		Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.
Мистецька		Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Кондратова Л. Г.
Фізична культура		Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А., Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші

II-III

СТУПІНЬ

6-11 класи

I.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Перелік нормативних документів щодо організації діяльності Іванковецького ліцею на 2023-2024 навчальний рік

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі.

Організація освітнього процесу здійснюється за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими. Таке поєднання можливе, зокрема, для різного виду занять (практичні, лабораторні заняття проводяться в очному режимі, лекційні – в дистанційному). Або для різних класів: один клас навчається очно, інший – дистанційно в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі. При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти.

Заклад освіти може організовувати освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. Також, в очному режимі.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в кожному населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть обрати індивідуальний графік навчання, або перевести дитину на екстернатну або сімейну форму навчання.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті.

Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року».

Організація освітнього процесу не повинна призводити до

перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1,5 години у 7 – 9 класах, 2 години - у 10-11(12) класах.

7 – 9 класи

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);
- навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам»;

10 – 11 класи

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);
 - навчальні програми, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам».
- Перелік навчальної літератури та навчальних програм, що мають грифи «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», «Схвалено для використання в освітньому процесі» або висновок «Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах» (далі – Перелік), постійно оновлюється і доступний на офіційному вебсайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

Відповідно до Порядку надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам (далі – Порядок), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 20 липня 2020 р. № 931, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 жовтня 2020 р. за № 1119/35402, зі змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки від 08

5

листопада 2021 р. № 1203, гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» надається модельним навчальним програмам. Навчальним програмам, розробленим не на основі модельних навчальних програм, навчальним програмам з позашкільної освіти надається гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі». Навчальні програми, розроблені на основі модельних навчальних програм, згідно із Законом України «Про повну загальну середню освіту» (пункт 8 частини першої статті 1), затверджується педагогічною радою закладу освіти.

Для реалізації варіативної складової навчальних планів на підставі

рішення педагогічної ради заклад освіти може використовувати в освітньому процесі навчальні програми факультативів та курсів за вибором, які раніше мали відповідний гриф МОН і були включені до Переліків навчальної літератури та навчальних програм у попередні роки.

2. Структура навчального року

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року № 782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» (далі – Постанова) в закладах загальної середньої освіти 2023/2024 навчальний рік триватиме з 1 вересня 2023 року до 28 червня 2024 року. Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої

діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. 2023/2024 навчальний рік може тривати більше або менше 175 днів.

Тривалість та структура навчального року визначається закладом освіти з урахуванням навчального часу на проведення державної підсумкової атестації, навчальної практики, додаткових консультацій для усунення прогалин у навчанні, навчально-польових занять/зборів і навчально-тренувальних занять предмета «Захист України», інших форм організації освітнього процесу, визначених освітньою програмою закладу освіти. Педагогічною радою закладу освіти визначаються також тривалість навчального тижня (п'ять днів).

Навчальний рік розпочинається з 01.09.2023р. та закінчується 31.05.2024р.

перший семестр з 01 вересня по 29 грудня 2023 року;

другий семестр з 15 січня по 31 травня 2024 року;

осінні канікули з 23 по 29 жовтня 2023 року;

зимові канікули з 30 грудня 2023 року по 14 січня 2024 року;

весняні канікули з 25 березня по 31 березня 2024 року.

Останній дзвоник провести 31.05.2024р.

У закладах освіти щоденно о 9 годині 00 хвилин має проводитись загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі.

Організація освітнього процесу здійснюється за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими. Таке поєднання можливе, зокрема, для різного виду занять (практичні, лабораторні заняття проводяться в очному режимі, лекційні – в дистанційному). Або для різних класів: один клас навчається очно, інший – дистанційно в асинхронному режимі, з можливістю надання учням підтримки шляхом проведення консультацій в синхронному режимі. При цьому для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти.

Заклад освіти може організовувати освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. Також, в очному режимі.

За потреби заклад освіти може організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації в кожному населеному пункті і визначається рішенням військово-цивільних адміністрацій. Рішення приймається за участю батьків. Якщо батьки не погоджуються з очною формою навчання, вони можуть обрати дистанційну форму або індивідуальний графік навчання, або перевести дитину на екстернатну форму навчання.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті.

Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 30.06.2022 № 1/7322-22 «Про організацію 2022/2023 навчального року».

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між

Додаток4

Складений відповідно до таблиці 1 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405

1. Навчальний план для 7 класу

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин у класі
Мови і літератури	Українська мова	2,5
	Українська література	2
	Англійська мова	3
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1,5
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		28+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		32
Всього		28+3

Додаток 5

Складений відповідно до таблиці 10 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405

Навчальний план для 8-9 класів

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень		
		8	9	Разом
Мови і літератури	Українська мова	2	2	4
	Українська література	2	2	4
	Англійська мова	2	2	4
	Німецька мова	2	2	4
	Зарубіжна література	2	2	4
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5	3
	Всесвітня історія	1	1	2
	Основи правознавства	-	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	2
Математика	Алгебра	2	2	4
	Геометрія	2	2	4
Природознавство	Біологія	2	2	4
	Географія	2	1,5	3,5
	Фізика	2	3	5
	Хімія	2	2	4
Технології	Трудове навчання	1	1	2
	Інформатика	2	2	4
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	2
	Фізична культура	3	3	6
Разом		29,5+3	31+3	66,5
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації				
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	66
Всього		29,5+3	31 +3	66,5

Додаток 6

Складений відповідно до таблиці Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408

Навчальний план для 10,11 класів

Предмети	Кількість годин на тиждень		
	10	11	Разом
Базові предмети			
Українська мова	2+1	2+1	6
Українська література	2	2	4
Зарубіжна література	1	1	2
Англійська мова	2	2	4
Історія України	1,5+1	1,5+1	5
Всесвітня історія	1	1	2
Громадянська освіта	2	0	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3	6
Біологія і екологія	2	2	4
Географія	1,5	1	2,5
Фізика	3	3	6
Астрономія		1	1
Хімія	1,5	2	3,5
Фізична культура	3	3	6
Захист України	1,5	1,5	3
Інформатика	1,5	1,5	3
Технології	1,5	1,5	3
Разом	32	31	63
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	2	2	4
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33	66
Всього фінансується	32	31	63

III. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1) громадянська компетентність - здатність учня активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;

2) діяльнісний підхід - спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток умінь і навичок особистості, застосування на практиці здобутих знань з різних навчальних предметів, успішну адаптацію людини в соціумі, професійну самореалізацію, формування здібностей до колективної діяльності та самоосвіти;

3) загальнокультурна компетентність - здатність учня аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;

4) здоров'язбережувальна компетентність - здатність учня застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей;

5) інформаційно-комунікаційна компетентність - здатність учня використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань;

6) ключова компетентність - спеціально структурований комплекс характеристик (якостей) особистості, що дає можливість їй ефективно діяти у різних сферах життєдіяльності і належить до загальногалузевого змісту освітніх стандартів;

7) ключова компетенція - певний рівень знань, умінь, навичок, ставлень, які можна застосувати у сфері діяльності людини;

8) компетентнісний підхід - спрямованість навчально-виховного процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані ключова, загальнопредметна і предметна (галузева) компетентності;

9) компетентність - набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, що складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці;

10) компетенція - суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини;

11) комунікативна компетентність - здатність особистості застосовувати у конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;

12) міжпредметна естетична компетентність - здатність виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтва;

13) міжпредметна компетентність - здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і освітніх галузей;

14) навчальна програма - нормативний документ, що конкретизує для кожного класу визначені цим Державним стандартом результати навчання відповідно до освітньої галузі або її складової, деталізує навчальний зміст, у результаті засвоєння якого такі результати досягаються, а також містить рекомендації щодо виявлення та оцінювання результатів навчання;

15) особистісно зорієнтований підхід - спрямованість навчально-виховного процесу на взаємодію і плідний розвиток особистості педагога та його учнів на основі рівності у спілкуванні та партнерства у навчанні;

16) предметна (галузева) компетентність - набутий учнями у процесі навчання досвід специфічної для певного предмета діяльності, пов'язаної із засвоєнням, розумінням і застосуванням нових знань;

17) предметна компетенція - сукупність знань, умінь та характерних рис у межах змісту конкретного предмета, необхідних для виконання учнями певних дій з метою розв'язання навчальних проблем, задач, ситуацій;

18) предметна мистецька компетентність - здатність до розуміння і творчого самовираження у сфері музичного, образотворчого та інших видів мистецтва, що формується під час сприймання творів таких видів мистецтва і їх практичного опанування;

19) проектно-технологічна компетентність - здатність учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності;

20) соціальна компетентність - здатність особистості продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

Формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів, зміст якої є інтегративним, відбувається у результаті застосування під час вивчення всіх предметів навчального плану діяльнісного підходу. Навчальними програмами обов'язково передбачається внесок кожного навчального предмета у формування зазначеної компетентності.

Цей Державний стандарт ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів, що реалізовані в освітніх галузях і відображені в результативних складових змісту базової і повної загальної середньої освіти.

При цьому особистісно зорієнтований підхід до навчання забезпечує розвиток академічних, соціокультурних, соціально-психологічних та інших здібностей учнів.

Компетентнісний підхід сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей.

До ключових компетентностей належить уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична і базові компетентності в галузі природознавства і техніки, інформаційно-комунікаційна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька і здоров'язбережувальна компетентності, а до предметних (галузових) - комунікативна, літературна, мистецька, міжпредметна естетична, природничо-наукова і математична, проектно-технологічна та інформаційно-комунікаційна, суспільствознавча, історична і здоров'язбережувальна компетентності.

Діяльнісний підхід спрямований на розвиток умінь і навичок учня, застосування здобутих знань у практичних ситуаціях, пошук шляхів інтеграції до соціокультурного та природного середовища.

IV. НАСКРІЗНІ ЛІНІЇ

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціальнозначимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Форми і методи моніторингу досягнення учнями результатів навчання	Очікувані результати
Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність

	тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті

	навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.
Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.

	Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись

	етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

V. ОСВІТНІ ГАЛУЗІ

Галузь	Предмети, через які реалізується
Мови і літератури	Українська мова (7-11 кл.)
	Українська література (7-11 кл.)
	Іноземна мова (7-10 кл.)
	Зарубіжна література (7-11 кл.)
Суспільствознавство	Історія України (7-11 кл.)
	Всесвітня історія (7-11 кл.)
	Основи правознавства (9 кл.)
	Громадянська освіта (10 кл.)
Мистецтво	Музичне мистецтво (7 кл.)
	Образотворче мистецтво (7 кл.)
	Мистецтво (8-9 кл.)
Математика	
	Алгебра (7-11 кл.)
	Геометрія (7-11 кл.)
Природознавство	
	Біологія (7-9 кл.)
	Географія (7-11 кл.)
	Фізика (7-9 кл.)
	Хімія (7-11 кл.)
	Біологія і екологія (10-11 кл.)
	Фізика і астрономія (10-11 кл.)
Технології	Трудове навчання (7-9 кл.)
	Інформатика (7-11 кл.)
	Технології (10-11 кл.)
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я 7-9 кл.)
	Фізична культура (7-11 кл.)
Захист України	Захист України (10-11 кл.)

VI. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроків. У школі ступенів проводяться наступні **типи уроків**:

- 1) комбіновані (змішані);
- 2) уроки засвоєння нових знань;
- 3) уроки засвоєння навичок й умінь;
- 4) уроки застосування знань, навичок й умінь;
- 5) уроки узагальнення й систематизації знань;
- 6) уроки перевірки, оцінки й корекції знань, навичок й умінь.

Вищеназвані типи уроків входять до системи, створеної на основі дидактичної (навчальної) мети занять. Класифікація уроків за основною дидактичною метою є найзручнішою для вчителя. Складаючи календарний план занять, учитель розподіляє уроки на весь розділ за дидактичною метою: якщо вивчаються поняття, закони, теорії й ставиться завдання свідомого й міцного засвоєння їх учнями, то такі заняття належать до уроків засвоєння нових знань; якщо ж передбачається формування в учнів навичок, то такі заняття належать до уроків засвоєння вмінь і навичок. Після вивчення великих і важливих розділів вводяться уроки узагальнення й систематизації знань.

У Іванковецькій ЗОШ I-III ступенів також набули широкого використання **нестандартні уроки**, головною метою яких є пробудження й утримання інтересу школярів до навчальної праці. Нестандартний урок - це імпровізоване навчальне заняття, що має нетрадиційну структуру. Назви уроків дають деяке уявлення про цілі, завдання, методику проведення таких занять. Найпоширенішими типами нетрадиційних уроків є: уроки-прес-конференції, уроки-аукціони, уроки-ділові ігри, уроки-занурення, уроки-змагання, уроки-КВК, уроки-консультації, телеуроки, кіноуроки, комп'ютерні уроки, театралізовані уроки, уроки з груповими формами роботи, уроки взаємного навчання учнів, уроки творчості, уроки, які ведуть учні, уроки-заліки, уроки-сумніви, уроки-творчі звіти, уроки-формули, уроки-конкурси, уроки-фантазії, уроки-"суди", уроки пошуку істини, уроки-концерти, уроки-діалоги, уроки-ролеві ігри, уроки-дискусії, уроки-подорожі, уроки-екскурсії, інтегральні уроки, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

VII. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ II-III СТУПЕНЯ

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти 5-11-х класів у закладі визначені нормативними документами: Наказом МОНУ від 13.04.2011 року № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» та Наказом МОНУ від 21.08.2013 року №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» (додаток 2).

1. Критерії визначають загальні підходи до визначення рівня навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти та встановлюють відповідність між вимогами до знань, умінь і навичок учнів та показником оцінки в балах відповідно до рівнів навчальних досягнень.

2. Ці Критерії реалізуються в нормах чотирьох рівнів досягнень: початковий, середній, достатній, високий (додатки 1 та 2).

Перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень - достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениці) правильна, логічна, обґрунтована, хоча у ній бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Кожний наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові.

3. За цими Критеріями оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів на уроках і вдома, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної, зокрема індивідуальне, групове та фронтальне опитування; письмової, зокрема самостійні та контрольні роботи, тестування; графічної, зокрема робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами; практичної, зокрема

виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, робота з біологічними об'єктами, виготовлення виробів.

При визначенні рівня навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань;
- сформованість загальнонавчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези;
- самостійність оцінних суджень.

4. Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної складової навчального плану закладу.

У 5-9 класах класах оцінювання здійснюється за 12-бальною системою (шкалою) і його результати позначаються цифрами від 1 до 12.

У випадку невідповідності рівня навчальних досягнень учня (учениці) цим Критеріям позначається «не атестований».

Особливості оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

КРИТЕРІЇ

оцінювання навчальних досягнень учнів

основної та старшої школи

Рівень навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок учнів
Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання, потребують детального кількаразового їх пояснення
Середній	4	Учні відтворюють частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, можуть повторити за зразком певну операцію, дію

	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять
	6	Учні будують відповідь у засвоєній послідовності; виконують дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працюють зі значною допомогою вчителя.
Достатній	7	Учні володіють поняттями, відтворюють їх зміст, уміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії.
	8	Учні вміють розпізнавати об'єкти, які визначаються засвоєними поняттями; під час відповіді можуть відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіють уміннями на рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконують з незначною допомогою вчителя; відповідають логічно з окремими неточностями.
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, володіють уміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовують їх у співробітництві з учителем (частково-пошукова діяльність).
Високий	10	Учні володіють системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлюють як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміють розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументують новими прикладами.
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, вміють застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях.
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконують під опосередкованим керівництвом; виконують творчі завдання.

Українська мова та мови національних меншин

Оцінювання результатів навчання української мови та мов національних меншин здійснюється на основі компетентнісного, особистісно орієнтованого, комунікативнодіяльнісного й соціокультурного підходів до шкільного мовного курсу, які насамперед мають забезпечити розвиток особистості учня, формування в нього мовленнєвої культури, комунікативної компетентності, гуманістичного світогляду, національної свідомості, високої моралі, активної громадянської позиції, естетичних смаків і ціннісних орієнтацій.

Оцінювання мовленнєвої компетентності учнів

I. Аудіювання (слухання розуміння)

Оцінюється здатність учнів сприймати на слух незнайоме за змістом висловлювання з одного прослуховування: розуміти мету висловлювання; фактичний зміст; причиннонаслідкові зв'язки; тему й основну думку висловлювання; виразальнозображувальні засоби прослуханого тексту; давати оцінку прослуханому.

II. Читання

Читання вголос

Оцінюється здатність учнів:

- демонструвати певний рівень розуміння прочитаного;
- виявляти вміння читати з достатньою швидкістю, плавно, з гарною дикцією, відповідно до орфоепічних та інтонаційних норм;
- виражати за допомогою темпу, тембру, гучності читання особливості змісту, стилю, авторський задум;
- пристосовувати читання до особливостей слухачів (ступеня підготовки, зацікавленості певною темою тощо);
- емоційно реагувати на прочитане;
- знаходити в тексті незнайомі слова.

Вимоги до оцінювання

Рівень	Бали	Характеристика читання
Початковий	13	Учні демонструють повільне, емоційно невиразне читання; структурують текст і речення; зрідка вдаються до засобів виразного читання, інтонують речення зі значною кількістю помилок;
Середній	46	Учні читають зі швидкістю, що наближається до норми, поділяючи текст на речення; демонструють недостатньо плавне й виразне читання; припускаються помилок в інтонуванні, вимові, не завжди роблять логічний

		наголос; читають недостатньо емоційно; не вирізняють у тексті незнайомі слова.
Достатній	79	Учні читають плавно, емоційно виразно, з належною швидкістю, правильно інтонують речення й самостійно поділяють їх на смислові відрізки, але припускаються певних помилок чи недоліків (у вираженні авторського задуму, виконанні комунікативного завдання; дотриманні норм орфоєпії, дикції тощо); не завжди вирізняють у тексті незнайомі слова.
Високий	1012	Учні читають плавно, швидко, емоційно виразно, із дотриманням орфоєпічних та інтонаційних норм; поділяють речення на смислові відрізки; розуміють авторський задум, стильові особливості тексту, успішно розв'язують комунікативне завдання; звертають увагу на незрозумілі слова.

Читання мовчки

Оцінюється здатність учнів:

- читати незнайомий текст із належною швидкістю;
- розуміти й запам'ятовувати після одного прочитання фактичний зміст;
- визначати причиннонаслідкові зв'язки між частинами тексту;
- відрізняти тему й ідею (основну думку) висловлювання;
- спостерігати й виявляти ті засоби, за допомогою яких автор досягає мети;
- знаходити в тексті незнайомі слова;
- демонструвати різні види читання.

III. Говоріння й письмо (діалогічне та монологічне мовлення)

Діалогічне мовлення

Оцінюється здатність учнів: ініціювати комунікативну взаємодію; налагоджувати й підтримувати міжособистісну комунікацію; адекватно реагувати на співрозмовника; демонструвати певний рівень обізнаності з теми, що обговорюється; висловлювати особисту позицію щодо теми, яка обговорюється; добирати аргументи на підтвердження власної позиції; здійснювати адекватний добір мовновиражальних засобів; формулювати різні запитання й давати розгорнуту відповідь; у виборі рішень керуватися системою цінностей, схвалених суспільством; володіти типами мовленнєвої діяльності; відчувати стан співрозмовника; організовувати конструктивне розв'язання конфліктних ситуацій; користуватися прийомами стимулювання й підтримування розмови; дотримуватися теми спілкування; дотримуватися норм літературної мови; демонструвати певний рівень вправності у процесі діалогу (стислість, логічність, виразність, доречність, винахідливість тощо).

Вимоги до оцінювання діалогічного мовлення

Рівень	Характеристика складених учнями діалогів	Бали
Початковий	Учень (учениця) бере участь у діалозі за найпростішою за змістом мовленнєвою ситуацією, може не лише відповідати на запитання співрозмовника, а й формулювати прості й однотипні за будовою	1-3

	запитання, припускаючись помилок різного характеру; демонструє небагатий лексикофразеологічний запас; допускає мовні й логічні помилки; не ініціює спілкування; не використовує прийоми налагодження й підтримування контакту; губиться в конфліктній ситуації; комунікативної мети досягає частково.	
Середній	Учень (учениця) досягає комунікативної мети в діалозі з нескладної теми, дотримується основних правил поведінки під час розмови, норм етикету, проте йому бракує самостійності суджень, аргументації в досягненні комунікативної мети, лаконізму, інформаційної новизни; демонструє елементарні правила ввічливості під час розмови; як репліки використовує переважно прості й неповні речення; добирає переважно слабкі аргументи; ставить елементарні запитання, однак інколи губиться під час відповіді на поставлені йому запитання.	4-6
Достатній	Учень (учениця) загалом вправно бере участь у діалозі на основі проблемної ситуації, демонструє достатню обізнаність у темі розмови, здатність ініціювати спілкування, вправність у доборі прийомів підтримування міжособистісної комунікації; дотримується культури мовлення, чітко висловлює думки, виявляє вміння формулювати цікаві запитання, дати влучну, дотепну відповідь; його репліки розгорнуті, змістовні, переконливі; у ставленні до співрозмовника толерантний, стриманий, коректний; але в діалозі трапляються недоліки: відхилення від теми, нечітко виражена особиста позиція співрозмовників, недостатньо сильних аргументів; у мовленні допускає помилки.	7-9
Високий	Учень (учениця) вправно бере участь у діалозі на основі будьякої ситуації, уміє слухати й дотримується почерговості у розмові, демонструє мовну вправність (дотримання норм літературної мови, правил культури мовлення); добре обізнаний у темі розмови; переконливо й оригінально аргументує свою позицію, добираючи сильні докази, зокрема й з власного досвіду, зіставляє й аналізує різні погляди на предмет, із розумінням ставиться до думки іншого, дотримується правил поведінки й мовленнєвого етикету в розмові; виявляє здатність конструктивно розв'язувати конфліктні ситуації.	10-12

Монологічне мовлення

Говоріння (усні переказ і твір); письмо (письмові переказ і твір)

Оцінюється здатність учнів: виявляти обізнаність із теми, що розкривається (усно чи письмово); здобувати потрібну інформацію в різноманітних джерелах (зокрема користуватися ІКТ) для створення власних усних і письмових висловлювань; будувати висловлювання певного обсягу, типу й стилю, добираючи й упорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал (епізод із власного життєвого досвіду, прочитаний або прослуханий текст, епізод із кінофільму, сприйнятий (побачений чи почутий) твір мистецтва, розповідь іншої людини тощо) і використовуючи мовні засоби оформлення; продукувати чітке, плавне, зв'язне мовлення з ефективною логічною структурою, що допомагає слухачеві сприйняти й запам'ятати почуте; будувати композиційно й змістовно завершене висловлювання; урахувати мету спілкування, адресата мовлення; формулювати основну думку висловлювання; розкривати тему висловлювання тощо.

Під час оцінювання усного монологічного мовлення враховуються також такі аспекти: здатність дотримуватися культури мовлення й правил спілкування з урахуванням мовленнєвих ситуацій; виявляти певний рівень творчої діяльності; вільно й невимушено

триматися перед слухачами, підтримувати з ними зоровий контакт; доцільно й ефективно використовувати позамовні засоби (постава, міміка, жести).

Вимоги до оцінювання монологічного мовлення

Рівень	Бали	Характеристика змісту виконаної роботи	Грамотність	
			Припустима кількість орфографічних і пунктуаційних помилок	Припустима кількість лексичних, граматичних і стилістичних помилок
I. Початковий	1	Учень (учениця)будує лише окремі не пов'язані між собою речення; бідне лексичне і граматичне оформлення роботи.	15-16 і більше	
	2	Створений учнем (ученицею) текст (висловлювання) характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; лексика і граматична будова мовлення потребують збагачення й урізноманітнення.	13-14	9-10
	3	Учень (учениця)демонструє висловлювання, що не є завершеним текстом; у роботі порушена послідовність й чіткість викладення власних думок; недостатньо сформовані вміння дотримуватися змістової і стилістичної єдності; активний словник бідний, граматична будова висловлювання недосконала.	11-12	
II. Середній	4	Створений учнем (ученицею) текст (висловлювання) за обсягом становить трохи більше половини від норми й характеризується певною завершеністю, зв'язністю; бракує повноти, ґрунтовності, послідовності й переконливості у формулюванні думок; порушено пропорційність композиційних частин; чіткішого	9-10	

		розмежування потребують основна й другорядна інформація; урізноманітнення потребує лексикофразеологічний запас і граматична будова; немає самостійних суджень і висновків.		
	5	За обсягом робота близька до норми, композиційно завершена; проте потребує більше самостійних суджень, узагальнень і ґрунтовних висновків; удосконалення потребує лексичне оформлення; основна думка формулюється невиразно, стандартно; бракує сильних аргументів, яскравих мовних засобів.	7-8	7-8
	6	За обсягом висловлювання сягає норми; композиційна будова пропорційна; для повного розкриття теми бракує доказовості, самостійних суджень; виклад загалом зв'язний, але учень не вміє самостійно творчо мислити, належно аргументувати думки, влучно добирати слова й вирази, демонструвати багатство синтаксичних конструкцій.	5-6	
III. Достатній	7	Учень (учениця) виявляє обізнаність із теми; демонструє здатність самостійно створювати зв'язний, із елементами самостійних суджень текст, (з урахуванням виду переказу), вдало добирає лексичні засоби (використовує авторські засоби виразності, образності мовлення), але подекуди порушує логіку викладу думок; бракує сильних аргументів на користь основної думки; потребує вдосконалення грамотності і збагачення засобами виразності активний словник.	4	56
	8	Учень (учениця) самостійно будує (з урахуванням виду переказу), осмислене висловлювання; виявляє обізнаність із теми, добирає переконливі аргументи на користь власної позиції, однак словник, граматичне і стилістичне оформлення роботи потребують урізноманітнення.	3	
	9	Учень (учениця) демонструє здатність самостійно будувати висловлювання певного обсягу, типу і стилю, добираючи й упорядковуючи необхідний для реалізації задуму	1+1 (НЕГРУБА)	

		матеріал; виклад думок послідовний, достатній для розкриття теми, логічний (з урахуванням виду переказу); авторська позиція загалом чітка й зрозуміла; вдало дібрано лексичні засоби, однак потребує вдосконалення граматичне оформлення роботи; урізноманітнює синтаксичну будову твору; демонструє навички робити висновки й узагальнення; розмежовувати сильні й слабкі аргументи.		
IV. Високий	10	Учень (учениця) самостійно будує (з урахуванням виду переказу) текст, орієнтований на комунікативне завдання, чітко дотримується композиційної пропорційності, висловлює власну думку, аргументує різні погляди на проблему (зіставляє свою позицію з авторською), робота демонструє багатий активний лексикофразеологічний словник, граматичну правильність; дотримується стильової єдності й виразності тексту. У роботі бракує засобів мовної виразності.	1	3
	11	Учень (учениця) самостійно будує (з урахуванням виду переказу) оригінальний текст, орієнтований на комунікативне завдання, чітко дотримується композиційної пропорційності, висловлює власну думку, аргументує різні погляди на проблему (зіставляє свою позицію з авторською), робота демонструє багатий активний лексикофразеологічний словник і мовну грамотність; здатність творчо мислити, уявляти, фантазувати, дотримується стильової єдності й виразності тексту; використовує мовні засоби виразності.	1 (негруба)	2
	12	Учень (учениця) самостійно будує (з урахуванням виду переказу) яскравий оригінальний за ідеєю й мовним оформленням текст, орієнтований на комунікативне завдання, чітко дотримується композиційної пропорційності, висловлює власну думку, аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої	—	1

		позиції, робота демонструє багатий активний лексикофразеологічний словник і мовну грамотність; здатність творчо мислити, уявляти, фантазувати, робота відзначається стилістичною довершеністю, наявністю оригінальних мовних засобів виразності. Робота відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю й різноманітністю, стилістичною довершеністю.		
--	--	--	--	--

Оцінювання мовної компетентності учнів

IV. Оцінювання знань з мови й мовних умінь

У процесі навчання української мови та мов національних меншин застосовують такі види контролю: поточний, тематичний, семестровий, річний і державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання розглядаємо як обов'язковий компонент процесу оволодіння учнями навчальним матеріалом уроку. Поточний контроль здійснюється в процесі поурочного вивчення теми. Основні завдання його такі: мотивувати учнів до активної діяльності; визначати рівень розуміння й первинного засвоєння учнями окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними й засвоєним змістом попередніх тем; закріплювати здобуті знання, набуті вміння й навички. Цей вид контролю має усну й письмову форми, що передбачають різні види.

Для контрольної перевірки мовних знань і умінь використовуються завдання у тестовій формі, складені на матеріалі слова, сполучення слів, речення, груп пов'язаних між собою речень. Одиницею контролю є вибрані учнями правильні варіанти виконання *завдань тестового характеру й самостійно дібрані приклади*.

Перевірці підлягають знання й уміння з мови, необхідні передусім для правильного використання мовних одиниць. Учням пропонується розпізнавати вивчені мовні явища; групувати, класифікувати; сполучувати слова, доповнювати, трансформувати речення, добираючи належну форму слова, потрібну лексему, відповідні засоби зв'язку між частинами речення, між реченнями у групі пов'язаних між собою речень тощо; виявляти розуміння значення мовних одиниць та особливостей їх використання в мовленні.

Тематичну оцінку виставляють на підставі поточних оцінок і з урахуванням контрольної (тестової) роботи з мовної теми.

Семестровий бал виставляють на основі тематичних оцінок й обов'язкових робіт із різних видів мовленнєвої діяльності й правопису з урахуванням *рівня сформованості навичок учня працювати самостійно й у колективі*. Річний бал виставляють на основі семестрових балів.

V. Оцінювання правописної компетентності учнів

Перевірці підлягають уміння правильно писати слова на вивчені орфографічні правила і словникові слова, визначені для запам'ятовування; ставити розділові знаки відповідно до опрацьованих правил пунктуації; належним чином оформлювати роботу.

Основною формою контролю за рівнем сформованості в учнів правописної компетентності є контрольний диктант. Матеріалом є текст, доступний для учнів певного класу.

Контрольна перевірка з української мови та мов національних меншин здійснюється фронтально та індивідуально. Фронтально оцінюються: аудіювання, читання мовчки, диктант, письмовий переказ і письмовий твір, мовні знання й уміння.

Індивідуально оцінюються: говоріння (діалог, усний переказ, усний твір) і читання вголос. Для цих видів діяльності не відводять окремого уроку. Результати оцінювання виставляють у колонку без дати й ураховують у найближчу тематичну. Повторне оцінювання всіх видів мовленнєвої діяльності не проводять.

Українська та світова література, літератури національних меншин

Головною метою вивчення предметів «Українська література», «Світова література», «Літератури національних меншин» у загальноосвітніх навчальних закладах є залучення учнів до найвищих досягнень національної та світової літератури і культури, національних і загальнолюдських духовних цінностей, формування комунікативної та літературної компетентностей, розвиток творчих здібностей учнів, виховання в них естетичного смаку, високої читацької та загальної культури, вироблення вмінь самостійно ознайомлюватися зі зразками мистецтва слова, свідомо сприймати втілені в них естетичні й духовні цінності.

Для досягнення цієї мети необхідно вирішувати такі основні завдання:

- *формувати* в учнів уявлення про художню літературу як мистецтво слова, важливу складову системи мистецтв і духовної культури українського та інших народів світу;
- *виховувати* повагу до духовних скарбів українського народу та всього людства, расову, етнічну, соціальну, гендерну, релігійну, індивідуальну толерантність, здатність формувати, формулювати й активно відстоювати власну точку зору, свою систему життєвих цінностей і пріоритетів, зберігати й примножувати кращі національні традиції;
- *відпрацьовувати* з учнями вміння й навички аналізу художнього тексту, здатність сприймати його з урахуванням авторської концепції й індивідуального стилю, бачити кожен конкретний твір у літературному, культурному та історичному контекстах;
- *давати* школярам оптимальний обсяг літературознавчих понять і термінів, потрібних для повноцінної інтерпретації художніх текстів, розуміння головних закономірностей перебігу літературного процесу;
- *навчати* учнів визначати національну своєрідність і загальнолюдську значущість літературних творів, у тому числі шляхом зіставлення зі зразками різних національних літератур та різних видів мистецтв;
- *розвивати* усне й писемне мовлення школярів, їхнє мислення (образне, асоціативне, абстрактне, критичне, логічне тощо);
- *формувати* в учнів потребу в читанні літературних творів, здатність засвоювати духовноестетичний потенціал художньої літератури;
- *виховувати* повагу до книги як універсального носія інформації;
- *відпрацьовувати* навички розрізнення явищ елітарної та масової культури;
- *прищеплювати* школярам високий естетичний смак.

На уроках літератури домінантною формою навчання і контролю за досягнутими результатами є діалог, який відбувається на всіх етапах навчальної діяльності і спонукає учнів розмірковувати, робити узагальнення і висновки, аргументовано висловлювати власні думки. Під час такого оцінювання обов'язковим має стати: контроль за прочитанням кожним учнем програмових творів, визначення рівня засвоєння їхнього змісту та вироблення вмінь і навичок їхнього аналізу й інтерпретації, перевірка виконання усних і письмових робіт, виразне читання художніх текстів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з української, світової та літератур національних меншин має здійснюватися за такими вимогами:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
I. Початковий	1	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремих літературний факт або явище.
	2	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремі літературні факти або явища.
	3	Учень (учениця) сприймає навчальний матеріал, відтворює окремих фрагмент твору (з допомогою вчителя).
II. Середній	4	Учень (учениця) частково відтворює навчальний матеріал на репродуктивному рівні, дає визначення літературного явища без посилання на текст.
	5	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал і з допомогою вчителя знаходить потрібні приклади у тексті літературного твору.
	6	Учень (учениця) розуміє навчальний матеріал, відтворює значну його частину з допомогою вчителя і самостійно знаходить приклади у тексті.
III. Достатній	7	Учень (учениця) володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим учителем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
	8	Учень (учениця) володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу художнього твору, під керівництвом учителя виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
	9	Учень (учениця) володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні ціліснокомплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом учителя аналізує і виправляє допущені помилки; добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
IV. Високий	10	Учень (учениця) добре володіє матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору,самостійно оцінює окремі літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, працює із різними джерелами інформації, систематизує дібраний матеріал.
	11	Учень (учениця) на високому рівні володіє матеріалом, вміннями і навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, висловлює свої думки, самостійно оцінює явища культурного життя,аргументуючи власну позицію щодо них, виявляє початкові творчі здібності.
	12	Учень (учениця) вільно володіє матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень щодо різноманітних навчальних завдань, до використання набутих знань та вмінь у нестандартних ситуаціях, має схильність до літературної творчості.

Іноземні мови

Основними видами оцінювання з іноземної мови є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та підсумкова державна атестація. Більшість прийомів поточного оцінювання спрямовано на детальну перевірку окремих параметрів мови або вмінь мовлення, яких щойно навчили, тематичне оцінювання проводиться на основі поточного оцінювання і виставляється єдиний тематичний бал. Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів не враховуються.

Семестрове оцінювання з іноземної мови проводиться один раз наприкінці семестру за чотирма видами мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмо). Оцінка за семестр виставляється на основі тематичних оцінок та семестрового оцінювання.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий		Аудіювання*
	1	Учень (учениця) розпізнає на слух найбільш поширені слова у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
	2	Учень (учениця) розпізнає на слух найбільш поширені словосполучення у мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
	3	Учень (учениця) розпізнає на слух окремі прості непоширені речення і мовленнєві зразки, побудовані на вивченому мовному матеріалі в мовленні, яке звучить в уповільненому темпі.
Середній	4	Учень (учениця) розпізнає на слух прості речення, фрази та мовленнєві зразки, що звучать у нормальному темпі. В основному розуміє зміст прослуханого тексту, в якому використаний знайомий мовний матеріал.
	5	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі.
	6	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі невеликих за обсягом текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися.
Достатній	7	Учень (учениця) розуміє основний зміст поданих у нормальному темпі текстів, побудованих на вивченому мовному матеріалі, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, сприймає більшу частину необхідної інформації, надану в вигляді оціночних суджень, опису, аргументації.
	8	Учень (учениця) розуміє основний зміст стандартного мовлення у межах тематики ситуативного мовлення яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. В основному сприймає на слух експліцитно надану інформацію.
	9	Учень (учениця) розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, а також сприймає основний зміст повідомлень та фактичну інформацію імпліцитно надану у повідомленні.

Високий	10	Учень (учениця) розуміє основний зміст мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися, а також основний зміст чітких повідомлень різного рівня складності.
	11	Учень (учениця) розуміє тривале мовлення, яке може містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Вміє знаходити в інформаційних текстах з незнайомим матеріалом необхідну інформацію, надану в вигляді оціночних суджень, опису, аргументації.
	12	Учень (учениця) без особливих зусиль розуміє тривале мовлення й основний зміст повідомлень, сприймає на слух надану фактичну інформацію у повідомленні.
<i>* Обсяг тексту, рівень складності, лексична та граматична наповнюваність, тематика текстів формуються вчителем відповідно до Програмових вимог, для кожного етапу навчання та типу навчального закладу;</i>		
Початковий		Читання*
	1	Учень (учениця) уміє розпізнавати та читати окремі вивчені слова на основі матеріалу, що вивчався.
	2	Учень (учениця) уміє розпізнавати та читати окремі вивчені словосполучення на основі матеріалу, що вивчався.
Середній	3	Учень (учениця) уміє розпізнавати та читати окремі прості непоширені речення на основі матеріалу, що вивчався.
	4	Учень (учениця) уміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту тексти, побудовані на вивченому матеріалі. Уміє частково знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
	5	Учень (учениця) уміє читати вголос і про себе з розумінням основного змісту тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Уміє частково знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень, опису за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
Достатній	6	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням тексти, які можуть містити певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися. Уміє знаходити необхідну інформацію у вигляді оціночних суджень, опису, аргументації за умови, що в текстах використовується знайомий мовний матеріал.
	7	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням і тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, про значення яких можна здогадатися; уміє знаходити потрібну інформацію в текстах інформативного характеру.
	8	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням тексти, які містять певну кількість незнайомих слів, знаходити і аналізувати потрібну інформацію.
	9	Учень (учениця) уміє читати з повним розумінням тексти, використовуючи словник, знаходити потрібну інформацію, аналізувати її та робити відповідні висновки.

Високий	10	Учень (учениця) уміє читати з розумінням основного змісту тексти, аналізує їх, розуміє прочитаний текст, встановлюючи логічні зв'язки всередині речення та між реченнями.
	11	Учень (учениця) уміє читати тексти, аналізує їх і робить власні висновки, розуміє логічні зв'язки в рамках тексту та між його окремими частинами.
	12	Учень (учениця) уміє читати тексти, аналізує їх і робить висновки, порівнює отриману інформацію з власним досвідом. В повному обсязі розуміє тему прочитаного тексту різного рівня складності.
* Обсяг, тематика, характер текстів для читання визначаються вчителем відповідно до Програмових вимог для кожного етапу навчання та типу навчального закладу.;		
Початковий		Говоріння*
	1	Учень (учениця) знає найбільш поширені вивчені слова, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні, допускає фонематичні помилки.
	2	Учень (учениця) знає найбільш поширені вивчені словосполучення, проте не завжди адекватно використовує їх у мовленні, допускає фонематичні помилки.
Середній	3	Учень (учениця) використовує в мовленні прості непоширені речення з опорою на зразок, має труднощі у вирішенні поставленого комунікативного завдання в ситуаціях на задану тему, допускає фонематичні помилки.
	4	Учень (учениця) уміє в основному логічно розпочинати та підтримувати бесіду, при цьому використовуючи обмежений словниковий запас та елементарні граматичні структури. На запит співрозмовника дає елементарну оціночну інформацію, відображаючи власну точку зору.
	5	Учень (учениця) уміє в основному логічно побудувати невеличке монологічне висловлювання та діалогічну взаємодію, допускаючи незначні помилки при використанні лексичних одиниць. Всі звуки в потоці мовлення вимовляються правильно.
Достатній	6	Учень (учениця) упевнено розпочинає, підтримує, відновлює та закінчує розмову відповідно до мовленнєвої ситуації. Всі звуки в потоці мовлення вимовляються правильно.
	7	Учень (учениця) уміє зв'язно висловлюватися відповідно до навчальної ситуації, малюнка, робити повідомлення з теми, простими реченнями передавати зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, ставити запитання та відповідати на них.
	8	Учень (учениця) уміє логічно висловитися у межах вивчених тем відповідно до навчальної ситуації, а також у зв'язку зі змістом прочитаного, почутого або побаченого, висловлюючи власне ставлення до предмета мовлення; уміє підтримувати бесіду, вживаючи короткі репліки. Учень в основному уміє відповідно до комунікативних завдань використовувати лексичні одиниці і граматичні структури, не допускає фонематичних помилок.

	9	Учень (учениця) уміє логічно висловлюватися у межах вивчених тем, передавати основний зміст прочитаного, почутого або побаченого, підтримувати бесіду, вживаючи розгорнуті репліки, відповідно до комунікативних завдань використовує лексичні одиниці і граматичні структури, не допускає фонематичних помилок.
Високий	10	Учень (учениця) уміє без підготовки висловлюватися і вести бесіду в межах вивчених тем, використовує граматичні структури і лексичні одиниці відповідно до комунікативних завдань, не допускає фонематичних помилок.
	11	Учень (учениця) уміє логічно і в заданому обсязі побудувати монологічне висловлювання та діалогічну взаємодію, використовуючи граматичні структури і лексичні одиниці відповідно до комунікативного завдання, не допускаючи при цьому фонематичних помилок.
	12	Учень (учениця) уміє вільно висловлюватись та вести бесіду в межах вивчених тем, гнучко та ефективно користуючись мовними та мовленнєвими засобами.
* Обсяг монологічного висловлювання та кількість реплік у діалогічному мовленні, характер і тематика, лексична і граматична наповнюваність визначаються вчителем відповідно до Програмових вимог для кожного етапу навчання та типу навчального закладу.;		

Письмо*

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)	Грамотність	
			Припустима кількість орфографічних помилок	Припустима кількість лексичних, граматичних та стилістичних помилок
Початковий	1	Учень (учениця) уміє писати вивчені слова. допускаючи при цьому велику кількість орфографічних помилок.	8	9
	2	Учень (учениця) уміє писати вивчені словосполучення.	6	9
	3	Учень (учениця) уміє писати прості непоширені речення відповідно до комунікативної задачі, проте зміст повідомлення недостатній за обсягом для розкриття теми та інформативно насичений.	6	8
Середній	4	Учень (учениця) уміє написати листівку за зразком, проте використовує обмежений запас лексики та граматичних структур, допускаючи помилки, які утруднюють розуміння тексту.	6	6
	5	Учень (учениця) уміє написати коротке повідомлення за зразком у	45	5

		межах вивченої теми, використовуючи обмежений набір засобів логічного зв'язку при цьому відсутні з'єднувальні кліше, недостатня різноманітність вжитих структур, моделей тощо		
	6	Учень (учениця) уміє написати коротке повідомлення/ листа за зразком відповідно до поставленого комунікативного завдання, при цьому вжито недостатню кількість з'єднувальних кліше та посередня різноманітність вжитих структур, моделей тощо.	45	5
Достатній	7	Учень (учениця) уміє написати коротке повідомлення за вивченою темою за зразком відповідно до заданої комунікативної ситуації, допускаючи при цьому ряд помилок при використанні вивчених граматичних структур. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.	4	4
	8	Учень (учениця) уміє без використання опори написати повідомлення за вивченою темою, зробити нотатки, допускаючи ряд помилок при використанні лексичних одиниць. Допущені помилки не порушують сприйняття тексту, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.	3	3
	9	Учень (учениця) уміє написати повідомлення на запропоновану тему, заповнити анкету, допускаючи ряд орфографічних помилок, які не утруднюють розуміння інформації, у роботі вжито ідіоматичні звороти, з'єднувальні кліше, різноманітність структур, моделей тощо.	3	2
Високий	10	Учень (учениця) уміє написати повідомлення, висловлюючи власне ставлення до проблеми, написати особистого листа, при цьому правильно використовуючи вивчені граматичні структури відповідно до комунікативного завдання,	2	1

		використовуючи достатню кількість ідіоматичних зворотів, з'єднувальних кліше, моделей тощо.		
11		Учень (учениця) уміє написати повідомлення, правильно використовуючи лексичні одиниці в рамках тем, пов'язаних з повсякденним життям. надаються при наявності несуттєвих орфографічних помилок, які не порушують акту комунікації (британський або американський варіанти орфографії, орфографічні помилки в географічних назвах тощо).	12	
12		Учень (учениця) уміє надати в письмовому вигляді інформацію відповідно до комунікативних завдань, висловлюючи власне ставлення до проблеми, при цьому правильно використовуючи лексичні одиниці та граматичні структури.		

** Обсяг письмового повідомлення, його тематика, структура, повнота розкриття змісту, лексична насиченість та рівень граматичної компетентності наповнюваність визначаються вчителем відповідно до Програмових вимог для кожного етапу навчання та типу навчального закладу.*

Історія

При оцінюванні навчальних досягнень з історії за основу береться:

- поступове зростання рівня вимог до учнів від класу до класу відповідно до рівня набуття учнями ключових та предметних компетентностей;
- рівень оволодіння основними питаннями змісту та переліком вмінь і навичок, що їх учні мають набути під час вивчення курсів історії України та всесвітньої історії відповідно з врахуванням вікових особливостей пізнавального процесу школярів.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
	1	Учень (учениця) може повторити тему уроку, назвати одне-два поняття, які вивчалися протягом теми, одну-дві події, персоналії чи історикогеографічні об'єкти, що вивчалися протягом теми.
Початковий	2	Учень (учениця) називає декілька подій, дат, історичних постатей або історикогеографічних об'єктів; вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії
	3	Учень (учениця) двома простими реченнями може розповісти про історичну подію чи постать; впізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття – з тисячоліттям; може пояснити легенду історичної карти

Середній	4	Учень (учениця) репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, з використанням понять та термінів, що подані у тексті підручника, називаючи одну дві основні дати; розпізнає на історичній карті різноманітні історикогеографічні об'єкти та використовує карту для локалізації історичного змісту підручника за допомогою вчителя
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний зміст навчальної теми, визначає окремі ознаки історичних понять, називає дати подій, що вивчаються; показує на карті історикогеографічний об'єкт з використанням легенди карти; розпізнає різноманітні історичні джерела за їх видами (речові, візуальні, етнографічні, текстові тощо)
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, розповідає про історичну постать на основі матеріалів підручника, встановлює хронологічну послідовність трьохчотирьох подій; користується джерелами історичної інформації і за допомогою вчителя використовує для пояснення основного змісту теми
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно і логічно відтворює навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ та процесів; самостійно «читає» історичні карти з допомогою їх легенди; самостійно працює з матеріалами підручника, встановлює відповідність подій та явищ
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, дає правильне визначення історичних понять та користується ними, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причиннонаслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах періоду з курсу історії України та всесвітньої історії; використовує історичну карту як джерело знань
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; розпізнає історичний факт та його інтерпретацію; дає порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлює причиннонаслідкові зв'язки; синхронізує події у межах курсу, аналізує зміст історичної карти
Високий	10	Учень (учениця) використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки, спираючись на запропоновані історичні джерела; порівнює і систематизує дані історичних джерел, включаючи історичні карти; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії в межах вивченого історичного періоду
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може аргументовано висловлювати власні судження в усній та письмовій формі, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії; аналізує історичні джерела в їх багатоаспектному та багато перспективному вимірі.
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них;

		уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання; самостійно добирає інформацію про минуле, аналізує та узагальнює її, пов'язує конкретну тему з широким історичним контекстом, використовує міжпредметні зв'язки.
--	--	---

VIII. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається із 5 наступних компонентів:

1. Кадрове забезпечення освітньої діяльності

ВІДОМОСТІ

про кількісні та якісні показники кадрового забезпечення освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти Іванковецького ліцею

1. Загальна інформація про кадрове забезпечення освітньої діяльності у сфері загальної середньої освіти

Педагогічні працівники	Необхідно (осіб)	Фактично (осіб)	Відсоток потреби
Педагогічні працівники, усього	25	25	0
у тому числі ті, що:			
мають відповідну освіту	25	25	0

працюють у закладі освіти за сумісництвом	0	1	0
---	---	---	---

Примітка. Із них 1 чол. у відпустці по догляду за дитиною до трьох років.

Інформація про якісний склад педагогічних працівників

1	Вища категорія	4 (16%)
2	I категорія	8 (32%)
3	II категорія	5 (20%)
4	Спеціаліст	8 (32%)
6	«Старший учитель»	1

2. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

3. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Назва показника	№ ряд-ка	Усьо-го	Назва показника	№ ряд-ка	Усьо-го
А	Б	1	А	Б	о
Загальна площа всіх приміщень (кв. м)	01	2021	Чи є в закладі (1 - так, 0 - ні) Фізкультурна зала	31	1
з них здано в оренду (кв. м)	02				
Крім того, площа орендованих приміщень (кв. м)	03		Басейн	32	
З рядків 01 та 03 – кількість класних кімнат (уключаючи навчальні кабінети і лабораторії)	04	14	Навчально-дослідна ділянка (арів)	33	6
			Підсобне господарство	34	
Їх площа (кв. м)	05	1476	Опалення (1 – центральне або власна котельня, 2 – пічне)	35	1
Кількість навчальних кабінетів					
Математики	06	1	Водогін	36	1
Фізики	07		у тому числі з гарячою водою	37	1
Хімії	08		Каналізація	38	1
Географії	09		Їдальня або буфет з гарячим харчуванням	39	1
Біології	10	1	число посадкових місць у їдальні або буфеті	40	80
Української мови і літератури	11	2	у тому числі у пристосованих приміщеннях	41	
Інших мов і літератур національних меншин	12	1	Кількість поверхів в основній будівлі закладу	42	2

Іноземної мови		13	1	До якого поверху є безперешкодний доступ дітей-інвалідів	43	1
Усіх кабінетів з лінгафонним обладнанням		14				
Основ інформатики й обчислювальної техніки		15	1	Кількість окремих будівель (уключаючи майстерні та пришкільний інтернат), де навчаються учні	44	
у них:	встановлено комп'ютерних класів	16	1			
	обладнано робочих місць з комп'ютером	17	7	з них: потребують капітального ремонту	45	
	у тому числі на яких використовується операційна система з відкритим кодом	18				
	Кількість комп'ютерів у закладі, усього		19	20	Чисельність учнів, які проживають на відстані більше 3 км від закладу і потребують підвезення	47
з них:	підключено до Інтернету	20	8			
	не працюють	21	1	у тому числі: учнів, для яких організовано підвезення	48	12
	термін придбання становить понад 5 років	22	11			
	використовуються в управлінсько-господарській діяльності	23		з них за програмою “Шкільний автобус”	49	12
	у тому числі для ведення бібліотечного фонду	24		учнів, які проживають у пришкільному інтернаті	50	
Крім того, кількість	портативних комп'ютерів, ноутбуків, нетбуків	25	6	Бібліотечний фонд		105
	планшетів	26		Кількість книг, брошур, журналів (примірників)		
	підключених до Інтернету (з рядків 25 і 26)	27		у тому числі підручників, усього		
	інтерактивних комплексів	28		з них для: 1-4 класів		
Кількість комп'ютерних програмних засобів навчання, які використовуються у навчальному процесі		29	20	5-9 класів		38
				10-11 (12) класів		98
Кількість майстерень		30	1			

3.1. Інформація про загальну площу приміщень, що використовуються у навчанні:

Загальна площа приміщень (без площі, яка знаходиться в оренді) – 2345,6 м²

У тому числі:

а) площа, яку займає ГПД, 420 м²

б) кількість 8-9, 11 класів – 3

Площа приміщень – 139,2 м²

в) площа, яку займає харчоблок – 78 м²

3.2. Забезпечення території навчального призначення, іншими приміщеннями, спортивними майданчиками:

- Площа шкільного подвір'я складає – 5029 м²;
- Площа земельної ділянки складає – 6981 м²;
- Наявний спортивний майданчик, тренажерний майданчик та тренувальне поле (футбол, баскетбол)

4. Якість проведення навчальних занять

4.3. Організаційно-методичне забезпечення у 2023-2024 н.р.

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між усіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу й будувати навчання й виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу й незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання й виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів в освітньому процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення освітнього середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість освітньої діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації освітнього процесу на середнього школяра й обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;

- забезпечення свободи й права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою й самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей, необхідних сучасному суспільству.

Педагогічний колектив

працює над такою науково-методичною проблемою:

«Використання сучасних педагогічних технологій як засіб розвитку особистості в умовах упровадження концепції Нової української школи» (II етап) 2023-2024 рік

З метою підвищення теоретичної, методичної та професійної підготовки педагогічних працівників методичну роботу спрямовано на вирішення таких завдань:

- створення максимально сприятливих умов для розвитку й саморозвитку вчителів ;
- пошуки більш досконалих шляхів навчання та виховання, розвиток ініціативи та творчості вчителів на основі впровадження ППД, новаторських ідей;
- створення максимально сприятливих умов для інтелектуального, духовного, морально – етичного розвитку учнів; надання учням можливості реалізувати власні творчі здібності.

Затверджено структуру методичної роботи у яка складається із постійних колективних форми методичної роботи:

- ШМО вчителів початкових класів
- ШМО вчителів суспільно-гуманітарного циклу
- ШМО вчителів природничо-математичного циклу
- ШМО класних керівників
- «Школи молодого вчителя»

тимчасових колективних форм методичної роботи:

- Педагогічні виставки
- Школа передового педагогічного досвіду
- Панорама відкритих уроків під час предметних тижнів
- Групові консультації
- Динамічна група вчителів НУШ

індивідуальних форм методичної роботи:

- Індивідуальні консультації
- Самоосвіта
- Курсова перепідготовка
- Наставництво
- Анкетування, діагностування, рейтингове оцінювання

Затверджено план роботи шкільного методичного кабінету на 2023-2024 н.р.

Основні напрямки методичної роботи:

- ознайомлення та вивчення нормативних документів МОН України;
- надання реальної й конкретної допомоги педагогам у підвищенні їх професійної майстерності, органічне поєднання професійних знань з практичними вміннями та навичками, які поряд з високими моральними якостями необхідні сучасному вчителю;
- пошук оптимальних шляхів підвищення результативності уроків;
- покращення роботи з обдарованими дітьми;
- вивчення та впровадження нових освітніх технологій в освітньо-виховний процес.

Організація методичної роботи:

- діагностування методичної роботи;
- самоосвіта педагогів;
- діяльність шкільних методичних комісій;
- співпраця з ВНЗ;
- наставництво;
- творчі звіти – презентації вчителів.

Основні форми проведення методичної роботи:

- засідання методичної ради;
- засідання методичних комісій;
- предметні тижні;
- взаємовідвідування уроків і позакласних форм роботи з учнями;
- семінари – практикуми;
- відкриті уроки;
- методичні оперативні наради;
- лекції, доповіді, консультації, інструктажі, практичні заняття тощо.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

1. оновлення методичної бази освітньої діяльності;
2. контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
3. моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища
4. створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.
5. Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей)

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

